

488**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

z dnia 18 kwietnia 2006 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie Uzupelnienia Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004—2006”

Na podstawie art. 11 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206 oraz z 2005 r. Nr 90, poz. 759 i Nr 267, poz. 2251) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2004 r. w sprawie Uzupelnienia Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” (Dz. U. Nr 207, poz. 2117 oraz z 2005 r. Nr 199, poz. 1645) w załączniku wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 3.1.1. Działanie 1.1. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”:

a) tabela otrzymuje brzmienie:

Nazwa Programu Operacyjnego	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 - 2006”
Nazwa priorytetu	Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym
Nazwa działania	Inwestycje w gospodarstwach rolnych
Nazwa poddziałania	-
Dziedzina interwencji funduszy strukturalnych	111
Numer działania	1.1.

Czas trwania działania	2004-2006
Instytucja zarządzająca Programem	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Instytucja pośrednicząca	-
Beneficjenci końcowi/Instytucja wdrażająca	ARiMR
Beneficjenci (projektodawcy)	Podmioty prowadzące działalność rolniczą – osoby fizyczne lub prawne
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	Podmioty prowadzące działalność rolniczą – osoby fizyczne lub prawne
Instytucja płatnicza	Departament Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów
Rodzaj pomocy	Granty inwestycyjne
Maksymalna wysokość pomocy w procentach kwalifikujących się kosztów	Poziom podstawowy 50% kwalifikujących się kosztów; w przypadku gospodarstw rolnych położonych na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania 60%; jeżeli beneficjentem jest młody rolnik odpowiednio 55% lub 65%
Wsparcie finansowe ogółem dla działania	603,92 mln euro
Wsparcie finansowe UE	325,19 mln euro
Wsparcie finansowe krajowe	278,73 mln euro
Udział środków prywatnych w całości środków (%)	co najmniej 35%
Udział środków publicznych w całości środków (%)	do 65%
Udział UE w środkach publicznych (%)	53,84%
Udział UE w całości środków (%)	do 35%
Udział krajowy w środkach publicznych (%)	46,16%
Udział krajowy w całości środków (%)	do 30%
System wyboru projektów	Według kolejności zgłoszeń; kwalifikacja projektów dokonywana jest przez OR ARiMR właściwy ze względu na miejsce realizacji projektu
Skład grup roboczych wybierających projekty i komitetów sterujących	Nie biorą udziału w wyborze projektów

b) część „Opis systemu wdrażania” otrzymuje brzmienie:

„Opis systemu wdrażania

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektu składa się w OR ARiMR właściwym ze względu na miejsce realizacji projektu, zgodnie z trybem określonym w odrębnych przepisach.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega w OR ARiMR ocenie formalnej, w szczególności pod względem poprawności jego wypełnienia i kompletności załączników.

W przypadku złożenia wniosku nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników, instytucja wdrażająca wzywa, w formie pisemnej, ubiegającego się o dofinansowanie projektu do uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega weryfikacji pod względem zgodności z celami i zasadami działania, przez sprawdzenie:

- 1) zgodności projektu z zakresem pomocy przewidzianym w ramach działania;
- 2) spełnienia w gospodarstwie rolnym wymagań w zakresie higieny, utrzymania zwierząt i ochrony środowiska;
- 3) spełnienia przez wnioskodawcę kryterium kwalifikacji zawodowych;
- 4) spełniania wymogu żywotności ekonomicznej gospodarstwa rolnego (wyjściowej lub docelowej) i poprawności stosownych obliczeń;
- 5) przedstawionego przez wnioskodawcę planowanego zbytu produkcji w przypadku projektów zakładających wzrost produkcji w gospodarstwie rolnym; ARiMR sprawdza również zasadność zakresu projektu oraz weryfikuje wysokość planowanych kosztów jego realizacji.

Projekty zgodne z wymaganiami określonymi dla działania 1.1. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” przyjmowane są do realizacji według kolejności złożenia wniosków poprawnie wypełnionych wraz z wymaganymi załącznikami, w ramach dostępnych środków. W przypadku gdy we wniosku dokonywano poprawek lub uzupełnień, o kolejności przyjęcia projektu do realizacji decyduje dzień dokonania ostatniej poprawki lub ostatniego uzupełnienia.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Przyjęcie projektu do realizacji następuje z dniem zawarcia umowy o dofinansowanie projektu między ARiMR i wnioskodawcą. Umowa o dofinansowanie projektu jest przesyłana wnioskodawcy, a jej podpisanie następuje w OR ARiMR.

Umowa o dofinansowanie projektu określa zobowiązanie ARiMR wobec beneficjenta do współfinansowania planowanego projektu pod warunkiem, że beneficjent zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje poniesione koszty i dotrzyma zobowiązań wynikających z zasad udzielania pomocy.

Wniosek o płatność jest składany w OR ARiMR. Płatności dokonuje się po złożeniu przez beneficjenta wniosku o płatność wraz ze wszystkimi wymaganymi załącznikami, w tym dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty, oraz po sprawdzeniu przez ARiMR zgodności realizacji projektu z umową o dofinansowanie projektu.

Płatność na rzecz beneficjenta jest dokonywana jednorazowo po zakończeniu całości realizacji projektu albo – jeżeli było to przewidziane umową – w dwóch etapach. W takim przypadku beneficjent składa dwa wnioski o płatność – po zrealizowaniu I etapu i po zrealizowaniu całości projektu. Płatność końcowa w ramach projektu może być dokonana po złożeniu przez beneficjenta sprawozdania końcowego z realizacji projektu.

Szczegółowe zasady rozpatrywania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu i wniosków o płatność są określone w procedurach ARiMR zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.”;

2) w ust. 3.1.3. Działanie 1.3. „Szkolenia”:

a) część „Kryteria dostępu” otrzymuje brzmienie:

„Kryteria dostępu

1) wnioskodawca:

a) jest instytucją lub podmiotem prowadzącym działalność szkoleniową,

- b) ubiegający się o dofinansowanie projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego;
- 2) projekt jest zgodny z celami i zakresem działania oraz warunkami określonymi w ogłoszeniu o konkursie dotyczącymi: tematu szkoleń, ramowego zakresu programowego, zasięgu terytorialnego, terminu przeprowadzania szkoleń oraz liczby ich uczestników.

Pomoc na działalność szkoleniową nie może być przyznawana na organizację zajęć edukacyjnych stanowiących element realizacji programu nauczania w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, dotychczasowych szkołach ponadpodstawowych i w szkołach wyższych.

O pomoc w ramach działania nie mogą ubiegać się podmioty prowadzące działalność w zakresie produkcji lub obrotu produktami rolnymi, materiałami, środkami lub urządzeniami do produkcji rolnej lub leśnej. Nie dotyczy to podmiotów, które działalność taką prowadzą wyłącznie w związku z realizacją zadań w zakresie dydaktyki lub doświadczalnictwa oraz szkoleń z zakresu zwiększania konkurencyjności działalności leśnej.

Projekt współfinansowany w ramach działania nie może być realizowany z udziałem innych środków publicznych przyznawanych w związku z realizacją projektu.”,

- b) część „Opis systemu wdrażania” otrzymuje brzmienie:

„Opis systemu wdrażania

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako instytucja zarządzająca Programem, określa temat, ramowy zakres programowy, zasięg terytorialny, liczbę uczestników oraz ramowy termin realizacji szkolenia. Na tej podstawie FAPA ogłasza konkursy na realizację projektów szkoleniowych w ramach działania.

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektu składa się w siedzibie FAPA, zgodnie z trybem określonym w odrębnych przepisach.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega weryfikacji formalnej, w szczególności w zakresie zgodności wydruku z zapisem elektronicznym, poprawności wypełnienia oraz kompletności załączników.

W przypadku złożenia wniosku nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników, instytucja wdrażająca wzywa, w formie pisemnej, ubiegającego się o dofinansowanie projektu o uzupełnienie wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega ocenie merytorycznej pod względem zgodności z celami i zasadami działania, przez sprawdzenie:

- 1) zgodności projektu z zakresem pomocy przewidzianym w ramach działania;
- 2) spełnienia kryteriów dostępu przez wnioskodawcę oraz zgłoszony przez niego projekt (w tym zgodność projektu z warunkami ogłoszenia o konkursie);
- 3) poprawności kalkulacji kosztów i wnioskowanej pomocy.

Projekty zweryfikowane pozytywnie będą oceniane przez GR KS według punktowych kryteriów wyboru. Na tej podstawie GR KS sporządza listy projektów. Następnie KS rekomenduje Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi projekty szkoleniowe do realizacji. Po akceptacji projektu przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, FAPA zawiera z ubiegającym się o dofinansowanie projektu umowę o dofinansowanie projektu.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Umowa o dofinansowanie projektu jest przesyłana wnioskodawcy, a jej podpisanie następuje w FAPA, w terminie określonym przez FAPA.

Umowa o dofinansowanie projektu zobowiązuje FAPA do refundacji kosztów kwalifikowalnych planowanego projektu pod warunkiem, że beneficjent zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje poniesione koszty i dotrzyma zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.

Pomoc będzie realizowana w formie zwrotu poniesionych przez beneficjentów kosztów kwalifikowalnych zrealizowanego projektu, do wysokości określonej

w umowie o dofinansowanie projektu. Możliwe jest rozliczenie projektu w etapach, jeżeli zostało to przewidziane w umowie o dofinansowanie projektu.

Po zakończeniu realizacji projektu lub jego etapu, beneficjent składa do FAPA wnioski o płatność wraz z wymaganymi załącznikami, w tym dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty.

Po sprawdzeniu zgodności realizacji projektu z umową o dofinansowanie projektu oraz potwierdzeniu płatności przez FAPA, ARiMR dokonuje płatności na rzecz beneficjenta. Płatność po zrealizowaniu całości projektu może być dokonana po złożeniu przez beneficjenta sprawozdania końcowego z realizacji projektu.”;

3) w ust. 3.1.4. Działanie 1.4. „Wsparcie doradztwa rolniczego”:

a) tabela oraz część „Dziedzina interwencji funduszy strukturalnych” otrzymują brzmienie:

„Nazwa Programu Operacyjnego	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006”
Nazwa priorytetu	Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym
Nazwa działania	Wsparcie doradztwa rolniczego
Nazwa poddziałania	-
Dziedzina interwencji funduszy strukturalnych	1303
Numer działania	1.4.
Czas trwania działania	2004 – 2006
Instytucja zarządzająca	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Instytucja pośrednicząca	-
Instytucja wdrażająca	FAPA
Beneficjent końcowy	ARiMR
Beneficjenci (projektodawcy)	Instytucje lub podmioty (publiczne lub prywatne) prowadzące działalność z zakresu doradztwa rolniczego lub leśnego
Ostateczni beneficjenci (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	Rolnicy i inne osoby pracujące w rolnictwie
Instytucja płatnicza	Departament Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów
Rodzaj pomocy	Doradztwo
Maksymalna wysokość pomocy w procentach kosztów kwalifikowalnych	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla działania	53,75 mln euro
Wsparcie finansowe UE	43,00 mln euro
Wsparcie finansowe krajowe	10,75 mln euro
Udział środków prywatnych w całości środków (%)	0%
Udział środków publicznych w całości środków (%)	100%

Udział UE w środkach publicznych (%)	80%
Udział UE w całości środków (%)	80%
Udział krajowy w środkach publicznych (%)	20%
Udział krajowy w całości środków (%)	20%
System wyboru projektów	Projekty zgodne z celami i zasadami działania, zakresem pomocy oraz spełniające kryteria dostępu (w tym warunki ogłoszenia o konkursie) są oceniane przez GR KS według punktowych kryteriów wyboru; KS rekomenduje Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi projekty do realizacji; Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi akceptuje projekty do realizacji
Skład grup roboczych wybierających projekty i komitetów sterujących	KS (art. 23 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju); przedstawiciele instytucji zarządzającej, ministrów właściwych ze względu na specyfikę Programu, jednostki monitorująco-kontrolnej Sekcji Orientacji EFOiGR, ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego oraz partnerów społecznych i gospodarczych; grupa robocza: członkowie KS lub eksperci

Dziedzina interwencji funduszy strukturalnych – 1303”,

b) część „Kryteria dostępu” otrzymuje brzmienie:

„Kryteria dostępu

1) wnioskodawca:

- a) jest instytucją lub podmiotem prowadzącym działalność z zakresu doradztwa rolniczego lub leśnego,
- b) ubiegający się o dofinansowanie projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego;

2) projekt jest zgodny z celami i zakresem działania oraz warunkami określonymi w ogłoszeniu o konkursie.

O pomoc w ramach działania nie mogą ubiegać się podmioty prowadzące działalność w zakresie produkcji lub obrotu materiałami, środkami lub urządzeniami do produkcji rolnej lub leśnej. Nie dotyczy to podmiotów, które działalność taką prowadzą wyłącznie w związku z realizacją zadań w zakresie dydaktyki lub doświadczalnictwa oraz usług doradczych w zakresie działania PROW „Zalesianie gruntów rolnych”.

Projekt współfinansowany w ramach działania nie może być realizowany z udziałem innych środków publicznych przyznanych w związku z realizacją tego projektu.”,

c) część „Opis systemu wdrażania” otrzymuje brzmienie:

„Opis systemu wdrażania

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako instytucja zarządzająca Programem, określa rodzaj i zakres świadczonych w ramach działania usług doradczych, ich zasięg terytorialny oraz termin realizacji. Na tej podstawie FAPA ogłasza konkursy na realizację projektów świadczenia usług doradczych.

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektu składa się w siedzibie FAPA, zgodnie z trybem określonym w odrębnych przepisach.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega weryfikacji formalnej, w szczególności pod względem zgodności wydruku z zapisem elektronicznym, poprawności wypełnienia i kompletności załączników.

W przypadku złożenia wniosku nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników, instytucja wdrażająca wzywa, w formie pisemnej, ubiegającego się o dofinansowanie projektu o uzupełnienie wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega ocenie merytorycznej pod względem zgodności z celami i zasadami działania, przez sprawdzenie:

- 1) zgodności projektu z zakresem pomocy przewidzianym w ramach działania;
- 2) spełnienia kryteriów dostępu przez wnioskodawcę oraz zgłoszony przez niego projekt (w tym zgodności projektu z warunkami ogłoszenia o konkursie);
- 3) poprawności kalkulacji kosztów i wnioskowanej pomocy.

Projekty zweryfikowane pozytywnie będą oceniane przez GR KS według punktowych kryteriów wyboru. Na tej podstawie GR KS sporządza listy projektów. Następnie KS rekomenduje Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi projekty do realizacji.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Po akceptacji projektu przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, FAPA zawiera z ubiegającym się o dofinansowanie projektu umowę o dofinansowanie projektu.

Umowa o dofinansowanie projektu jest przesyłana wnioskodawcy, a jej podpisanie następuje w FAPA, w terminie określonym przez FAPA.

Umowa o dofinansowanie projektu zobowiązuje FAPA do refundacji kosztów kwalifikowalnych planowanego projektu, pod warunkiem że beneficjent zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje zrealizowane usługi oraz dotrzyma zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.

Pomoc będzie realizowana w formie zwrotu poniesionych przez beneficjentów kosztów kwalifikowalnych zrealizowanego projektu, do wysokości określonej w umowie o dofinansowanie projektu. Możliwe jest okresowe rozliczanie realizacji projektu, jeżeli zostało to przewidziane w umowie o dofinansowanie projektu.

Po zakończeniu realizacji każdego z etapów projektu beneficjent składa do FAPA wnioski o płatność wraz z wymaganymi załącznikami, w tym dokumentami potwierdzającymi wykonane usługi.

Po sprawdzeniu zgodności realizacji projektu z umową o dofinansowanie projektu oraz potwierdzeniu płatności przez FAPA, ARiMR dokonuje płatności na rzecz beneficjenta. Płatność po zrealizowaniu całości projektu może być dokonana po złożeniu przez beneficjenta sprawozdania końcowego z realizacji projektu.”;

4) w ust. 3.1.5. Działanie 1.5. „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych”:

a) część „Kryteria dostępu” otrzymuje brzmienie:

„Kryteria dostępu

1) pomoc dotyczy projektów związanych z przetwórstwem i marketingiem produktów rolnych objętych załącznikiem nr 1 do TWE, z wyłączeniem produktów rybnych, leśnych i produktów rolnych pochodzących z państw trzecich; w sektorze przetwórstwa owoców i warzyw lub w sektorze produkcji pasz dla zwierząt gospodarskich i ryb, dopuszcza się wsparcie zakładu, w którym przetwarzane są surowce z państw trzecich, pod warunkiem że udział tych surowców nie przekracza 30 % całości przetwarzanych produktów rolnych w ujęciu wartościowym; w tym przypadku kwota pomocy ulega obniżeniu proporcjonalnie do zadeklarowanego udziału surowców pochodzących z państw trzecich;

- 2) podmiot, którego dotyczy inwestycja, prowadzi działalność w jednym lub kilku sektorach określonych w poniższej tabeli:

Numer Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	Sektor
15.51.Z	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
15.11.Z	Produkcja mięs, z wyjątkiem drobiowego i króliczego
15.12.Z	Produkcja mięsa drobiowego i króliczego
15.13.A	Produkcja konserw, przetworów z mięsa, z podrobów mięsnych i krwi
15.32.Z	Produkcja soków z owoców i warzyw
15.33.A	Przetwórstwo owoców i warzyw, gdzie indziej niesklasyfikowane, z wyjątkiem działalności usługowej
15.61.Z	Wytwarzanie produktów przemiału zbóż
15.62.Z	Wytwarzanie skrobi i produktów skrobiowych – dotyczy wyłącznie podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie przetwórstwa ziemniaków na skrobię
15.71.Z	Produkcja pasz dla zwierząt gospodarskich
15.89.Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji jaj w proszku, żółtek świeżych lub zakonserwowanych, białek jaj
15.89.Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie przetwórstwa chmielu na ekstrakt i na granulaty
15.89.Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji drożdży piekarniczych i spożywczych
15.89.Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie przetwórstwa miodu
17.17.Z	Produkcja przędzy z włókien tekstylnych pozostała – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie przygotowania włókna lnianego i konopnego

51.21.Z	Sprzedaż hurtowa zboża, nasion i pasz dla zwierząt – dotyczy podmiotów zajmujących się hurtową sprzedażą zboża
51.22.Z	Sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin
51.31.Z	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw
01.42.Z	Pakowanie jaj
63.12.C	Magazynowanie i przechowywanie towarów w pozostałych składowiskach – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie usługowego zamrażania wraz z przechowywaniem artykułów rolnych

- 3) w przypadku podmiotów nieprowadzących działalności w sektorach wymienionych w pkt 2, wsparcie będzie mogło dotyczyć wyłącznie realizacji projektów służących ochronie środowiska;
- 4) podmiot, którego dotyczy inwestycja, powinien wykazywać żywotność ekonomiczną – być zdolnym do realizacji planowanego przedsięwzięcia oraz dalszego prowadzenia rentownej działalności na rynku w danym sektorze; ocena żywotności ekonomicznej danego zakładu będzie przeprowadzona na podstawie analizy danych ekonomicznych dotyczących dotychczasowej działalności gospodarczej podmiotu oraz przedłożonego projektu przedsięwzięcia; jeżeli przedsiębiorca nie dysponuje środkami na realizację całości planowanej inwestycji, jest zobowiązany do udokumentowania źródeł finansowania projektu, w szczególności w formie kredytu bankowego lub pożyczki;
- 5) w przypadku inwestycji zakładających wzrost mocy produkcyjnych, warunkiem przyznania pomocy jest wykazanie możliwości zbytu planowanej produkcji; weryfikacja spełnienia tego warunku dokonywana jest przez porównanie przedstawionego przez beneficjenta planu sprzedaży z danymi zawartymi w analizie odpowiedniego sektora przetwórstwa produktów rolnych, która będzie przeprowadzana i regularnie uaktualniana przez niezależnych ekspertów;
- 6) projekty nie mogą dotyczyć inwestycji na poziomie handlu detalicznego;
- 7) podmiot, który zostanie objęty wsparciem, spełnia minimalne standardy sanitarne, weterynaryjne, ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt, określone w załączniku nr 5 do Uzupelnienia Programu; w przypadku zakładów wymienionych w wykazach określonych w dodatku B do załącznika XII do Traktatu między

Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Republiką Portugalską, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Czeską, Republiką Estońską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką dotyczącego przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej, podpisanego w Atenach w dniu 16 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864), które zostały objęte okresami przejściowymi na dostosowania strukturalne do wymagań sanitarnych lub weterynaryjnych i przygotowały w związku z tym indywidualne harmonogramy działań naprawczych, wymienione minimalne standardy muszą być spełnione po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia;

- 8) planowana inwestycja wiąże się z korzyściami dla producentów rolnych, co oznacza, że:
 - a) w przypadku podmiotów zajmujących się przetwórstwem produktów rolnych, pomoc może zostać wypłacona, jeżeli po zakończeniu realizacji projektu i w ciągu następnych 5 lat beneficjent będzie zaopatrywał się w surowiec na podstawie umów zawieranych z producentami rolnymi na okres co najmniej 1 roku; umowy te powinny dotyczyć co najmniej 50 % przetwarzanego surowca w ujęciu wartościowym;
w przypadku podmiotów zajmujących się przetwórstwem wstępnie przetworzonych produktów rolnych, po zakończeniu realizacji projektu i w ciągu następnych 5 lat, beneficjent jest obowiązany wykorzystywać w procesie przetwórczym, w co najmniej 50 % w ujęciu wartościowym, wstępnie przetworzone produkty rolne, nabyte na podstawie umów zawieranych na okres co najmniej roku z podmiotami, które pozyskiwały surowiec do ich produkcji na podstawie umów z producentami rolnymi;
ze względu na specyfikę organizacji spółdzielni mleczarskiej, podmioty te nie są obowiązane do zawierania umów z producentami rolnymi;

- ze względu na specyfikę organizacji pozyskiwania miodu, podmioty zajmujące się przetwórstwem miodu nie są obowiązane do zawierania umów z producentami rolnymi,
- b) w przypadku podmiotów zajmujących się pakowaniem jaj, pomoc może zostać wypłacona, jeżeli po zakończeniu realizacji projektu i w ciągu następnych 5 lat, beneficjent będzie zaopatrywał się w surowiec na podstawie umów zawieranych z producentami rolnymi na okres co najmniej 1 roku; umowy te powinny dotyczyć co najmniej 50 % pozyskiwanych produktów rolnych w ujęciu wartościowym,
 - c) w przypadku podmiotów zajmujących się usługowym zamrażaniem wraz z przechowywaniem produktów rolnych, pomoc może zostać wypłacona, jeżeli po zakończeniu realizacji projektu i w ciągu następnych 5 lat, beneficjent będzie zaopatrywał się w surowiec na podstawie umów zawartych na okres co najmniej 1 roku z producentami rolnymi lub podmiotami, które pozyskiwały surowiec na podstawie umów zawieranych z producentami rolnymi; umowy te powinny dotyczyć co najmniej 50 % mocy przechowalniczych zakładu,
 - d) w przypadku podmiotów zajmujących się handlem hurtowym produktami rolnymi, pomoc może zostać wypłacona, jeżeli po zakończeniu realizacji projektu i w ciągu następnych 5 lat, beneficjent będzie zaopatrywał się w produkty rolne na podstawie umów zawieranych z producentami rolnymi na okres co najmniej 1 roku; umowy te powinny dotyczyć co najmniej 50 % nabywanych produktów rolnych w ujęciu wartościowym, przeznaczonych do sprzedaży;
- 9) budowa nowego zakładu produkcyjnego może podlegać wsparciu, pod warunkiem udokumentowania bazy surowcowej lub w przypadku, gdy inwestycja związana jest z przeniesieniem już istniejącego zakładu (zaprzestanie działalności w posiadanych obiektach i podjęcie produkcji w ramach nowej inwestycji), który będzie kontynuować produkcję w tej samej branży;
- 10) jeżeli zakład, w którym realizowany będzie projekt, jest przedmiotem posiadania zależnego, wnioskodawca obowiązany jest do przedstawienia pisemnej umowy potwierdzającej fakt bycia przez niego posiadaczem zależnym przez okres co najmniej 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej oraz pisemnej zgody właściciela nieruchomości na przeprowadzenie planowanego projektu;

- 11) projekt współfinansowany w ramach działania nie może być realizowany z udziałem innych środków publicznych przyznanych w związku z realizacją tego projektu;
- 12) ubiegający się o dofinansowanie projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.”,

b) część „Opis systemu wdrażania” otrzymuje brzmienie:

„Opis systemu wdrażania

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektu składa się w OR ARiMR właściwym ze względu na miejsce realizacji projektu, zgodnie z trybem określonym w odrębnych przepisach.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega w OR ARiMR ocenie formalnej, w szczególności pod względem zgodności wydruku z zapisem elektronicznym, poprawności jego wypełnienia i kompletności załączników.

W przypadku złożenia wniosku nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników instytucja wdrażająca wzywa, w formie pisemnej, ubiegającego się o dofinansowanie projektu o uzupełnienie wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega weryfikacji pod względem zgodności z celami i zasadami działania przez sprawdzenie:

- 1) zgodności projektu z zakresem pomocy przewidzianym w ramach działania;
- 2) spełnienia kryteriów dostępu;
- 3) poprawności kalkulacji kosztów i wnioskowanej pomocy.

Projekty zgodne z wymaganiami określonymi dla działania 1.5. „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych” i zarekomendowane przez KS są przyjmowane do realizacji według kolejności złożenia wniosków poprawnie wypełnionych wraz z wymaganymi załącznikami, w ramach dostępnych środków. W przypadku gdy we wniosku dokonywano poprawek lub uzupełnień, o kolejności przyjęcia projektu do realizacji decyduje dzień dokonania ostatniej poprawki lub ostatniego uzupełnienia.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Listy pozytywnie ocenionych projektów przekazywane są do rekomendacji KS. W przypadku uzyskania rekomendacji, ARiMR zawiera umowę o dofinansowanie projektu z wnioskodawcą.

Umowa o dofinansowanie projektu jest przesyłana wnioskodawcy, a jej podpisanie następuje w siedzibie OR ARiMR.

Umowa o dofinansowanie projektu określa zobowiązanie ARiMR do współfinansowania planowanego projektu, pod warunkiem że beneficjent zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje poniesione koszty i dotrzyma zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.

Wniosek o płatność jest składany w OR ARiMR. Płatności dokonuje się po złożeniu przez beneficjenta wniosku o płatność wraz ze wszystkimi wymaganymi załącznikami (w tym dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty) oraz sprawdzeniu przez ARiMR zgodności realizacji projektu z umową o dofinansowanie projektu.

Płatność na rzecz beneficjenta jest dokonywana jednorazowo po zakończeniu całości realizacji projektu albo – jeżeli było to przewidziane umową – w dwóch etapach. W przypadku projektów, których planowana kwota pomocy przekracza kwotę 10 mln zł, dopuszcza się również możliwość realizacji projektu maksymalnie w czterech etapach. W przypadkach realizacji projektów wieloetapowych, beneficjent składa odrębne wnioski o płatność, po zrealizowaniu każdego etapu. Płatność, po zrealizowaniu całości projektu, może być dokonana po złożeniu przez beneficjenta sprawozdania końcowego z realizacji projektu.

Szczegółowe zasady rozpatrywania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu i wniosków o płatność są określone w procedurach ARiMR, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.”;

- 5) w ust. 3.2.1. Działanie 2.1. „Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych” część „Opis systemu wdrażania” otrzymuje brzmienie:

„Opis systemu wdrażania

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektu składa się w OR ARiMR właściwym ze względu na miejsce realizacji projektu, zgodnie z trybem określonym w odrębnych przepisach.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega w OR ARiMR ocenie formalnej, w szczególności pod względem zgodności wydruku z zapisem elektronicznym, poprawności jego wypełnienia i kompletności załączników.

W przypadku stwierdzenia niezgodności wydruku z zapisem elektronicznym wniosek odrzuca się.

W przypadku złożenia wniosku nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników, instytucja wdrażająca wzywa, w formie pisemnej, ubiegającego się o dofinansowanie projektu o uzupełnienie wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega weryfikacji pod względem zgodności z celami i zasadami działania, przez sprawdzenie:

- 1) zgodności projektu z zakresem pomocy przewidzianym w ramach działania;
- 2) zgodności z kryteriami dostępu do pomocy;
- 3) poprawności kalkulacji kosztów i wnioskowanej pomocy.

Projekty zgodne z wymaganiami określonymi dla działania 2.1. „Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych” przyjmowane są do realizacji według kolejności złożenia wniosków poprawnie wypełnionych wraz z wymaganymi załącznikami, w ramach dostępnych środków. W przypadku gdy we wniosku dokonywano poprawek lub uzupełnień, o kolejności przyjęcia projektu do realizacji decyduje dzień dokonania ostatniej poprawki lub ostatniego uzupełnienia.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Przyjęcie projektu do realizacji następuje z dniem zawarcia umowy o dofinansowanie projektu między ARiMR i wnioskodawcą. Umowa o dofinansowanie projektu jest przesyłana wnioskodawcy, a jej podpisanie następuje w OR ARiMR.

Umowa o dofinansowanie projektu zobowiązuje ARiMR do współfinansowania planowanego projektu, pod warunkiem że beneficjent zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje poniesione koszty i dotrzyma zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.

Beneficjent dokonuje wyboru dostawców towarów i usług w ramach projektu zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych. Po zakończeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, beneficjent jest obowiązany przedstawić informację dotyczącą kosztów projektu wynikających z tego postępowania. W przypadku gdy beneficjent wybrał wykonawców po zawarciu umowy z ARiMR, a koszt projektu wynikający z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jest niższy od planowanego, dokonywana jest zmiana umowy o dofinansowanie projektu w zakresie wysokości dofinansowania.

Wniosek o płatność jest składany w OR ARiMR. Płatności dokonuje się po złożeniu przez beneficjenta wniosku o płatność wraz ze wszystkimi wymaganymi załącznikami (w tym dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty) oraz sprawdzeniu przez ARiMR zgodności realizacji projektu z umową o dofinansowanie projektu.

Płatność na rzecz beneficjenta jest dokonywana jednorazowo po zakończeniu całości realizacji projektu albo – jeżeli było to przewidziane w umowie – w dwóch etapach. W takim przypadku beneficjent składa dwa wnioski o płatność – po zrealizowaniu I etapu i po zrealizowaniu całości projektu. Płatność po zrealizowaniu całości projektu może być dokonana po złożeniu przez beneficjenta sprawozdania końcowego z realizacji projektu.

Szczegółowe zasady rozpatrywania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu i wniosków o płatność są określone w procedurach ARiMR, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.”;

- 6) w ust. 3.2.2. Działanie 2.2. „Scalanie gruntów” część „Kryteria dostępu” otrzymuje brzmienie:

„Kryteria dostępu

- 1) wystąpienie do starosty o podjęcie scalenia gruntów, przez większość właścicieli gospodarstw rolnych, położonych na projektowanym obszarze scalenia lub właścicieli gruntów, których łączny obszar przekracza połowę powierzchni projektowanego obszaru scalenia;
 - 2) projekty w zakresie scalania gruntów będą realizowane pod warunkiem przestrzegania przepisów ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2003 r. Nr 178, poz. 1749, z późn. zm.) oraz przeprowadzenia oceny oddziaływania projektu na środowisko, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);
 - 3) beneficjent nie może korzystać z bezzwrotnych lub preferencyjnych środków pomocy krajowej lub zagranicznej na pokrycie kosztów projektu finansowanego ze środków Sekcji Orientacji EFOiGR;
 - 4) ubiegający się o dofinansowanie realizacji projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.”;
- 7) w ust. 3.2.3. Działanie 2.3. „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”:
- a) część „Kryteria dostępu” otrzymuje brzmienie:

„Kryteria dostępu

Finansowaniu podlegają projekty realizowane w miejscowościach liczących nie więcej niż 5 tys. mieszkańców, należących do gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich.

Zadania inwestycyjne wchodzące w zakres projektu mogą być przyjęte do realizacji pod warunkiem, że są zgodne ze strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy albo z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Projekty składane przez instytucje kultury, dla których organizatorem są jednostki samorządu terytorialnego, powinny być zaakceptowane przez tę jednostkę. Wymagane jest przedstawienie promesy ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na współfinansowanie projektu. Wymóg ten nie dotyczy projektów składanych przez gminy wiejskie lub miejsko-wiejskie.

Szczegółowe zasady przyznawania promesy pomocy na współfinansowanie projektu gminom i instytucjom kultury przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego są określone w Programie Operacyjnym „Promesa Ministra Kultury”.

Współfinansowaniu podlegają projekty, które realizowane będą na terenach lub w obiektach należących do Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

W przypadku gdy projekt dotyczy obiektu nienależącego do beneficjenta lub jest realizowany na terenie niebędącym jego własnością, konieczne jest przedstawienie pisemnej zgody właściciela na realizację takiego projektu i do utrzymania obiektu zgodnie z co najmniej jednym celem określonym w projekcie przez okres co najmniej 5 lat od dnia dokonania przez ARiMR płatności końcowej.

W ramach działania 2.3. „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” wyłączone ze współfinansowania są projekty o charakterze komercyjnym.

Projekt współfinansowany w ramach działania nie może być realizowany z udziałem innych środków publicznych przyznanych beneficjentowi w związku z realizacją tego projektu. Nie dotyczy to współfinansowania z krajowych środków publicznych będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Ubiegający się o dofinansowanie realizacji projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.”,

b) część „Opis systemu wdrażania” otrzymuje brzmienie:

„Opis systemu wdrażania

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektu składa się w urzędzie marszałkowskim albo w wojewódzkiej samorządowej jednostce organizacyjnej, właściwych ze względu na miejsce realizacji projektu, zgodnie z trybem określonym w odrębnych przepisach.

Wyznaczona komórka organizacyjna w urzędzie marszałkowskim albo w wojewódzkiej samorządowej jednostce organizacyjnej poddaje wniosek o dofinansowanie realizacji projektu weryfikacji formalnej, w szczególności w zakresie terminowości, poprawności jego wypełnienia i kompletności załączników.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega ocenie merytorycznej.

W szczególności sprawdzeniu podlegają następujące elementy:

- 1) weryfikacja zgodności wniosku o dofinansowanie realizacji projektu z warunkami uzyskania pomocy;
- 2) ocena według kryteriów wyboru;
- 3) ocena ekonomiczno-techniczna.

Beneficjent może zostać wezwany do uzupełnienia wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w terminie określonym przez instytucję wdrażającą albo wojewódzką samorządową jednostkę organizacyjną.

W przypadku złożenia wniosku nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników, instytucja wdrażająca albo wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna wzywa, w formie pisemnej, ubiegającego się o dofinansowanie projektu do uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Projekty poprawne pod względem formalnym i spełniające warunki określone dla działania zostają poddane ocenie zgodnie z opisanymi wyżej kryteriami wyboru i uszeregowane według liczby uzyskanych punktów, a następnie przekazywane do RKS. Listę projektów, uszeregowanych według liczby zdobytych punktów, RKS rekomenduje zarządowi województwa.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Przyjęcie projektu do realizacji następuje z dniem zawarcia umowy o dofinansowanie projektu między samorządem województwa a wnioskodawcą. Umowa o dofinansowanie projektu jest przesyłana wnioskodawcy, a jej podpisanie następuje w siedzibie urzędu marszałkowskiego albo wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej.

Umowa o dofinansowanie projektu zawiera zobowiązanie do objęcia projektu współfinansowaniem w ramach Programu pod warunkiem, że beneficjent zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje poniesione koszty i dotrzyma zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.

Po zawarciu umowy o dofinansowanie projektu beneficjent dokonuje wyboru dostawców towarów i usług w ramach projektu zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych. Po zakończeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, beneficjent ma obowiązek przedstawić informację na temat kosztów projektu wynikających z tego postępowania. W przypadku gdy koszt projektu wynikający z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jest niższy od planowanego, dokonywana jest zmiana umowy o dofinansowanie projektu w zakresie wysokości dofinansowania.

Beneficjent składa wniosek o płatność do urzędu marszałkowskiego albo wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej, po realizacji całości projektu lub jego etapu. Wraz z wnioskiem o płatność składa się wymagane załączniki, w szczególności dowody dokonanych płatności. Wyznaczona komórka organizacyjna w urzędzie marszałkowskim albo w wojewódzkiej samorządowej jednostce organizacyjnej dokonuje oceny kompletności i prawidłowości złożonego wniosku o płatność oraz zgodności realizacji projektu z umową o dofinansowanie projektu. Płatności na rzecz beneficjenta, zlecone przez samorząd województwa, dokonuje ARiMR. O dokonaniu płatności ARiMR informuje urząd marszałkowski albo wojewódzką samorządową jednostkę organizacyjną.

Po zakończeniu realizacji projektu, wraz z wnioskiem o płatność końcową, beneficjent jest obowiązany do złożenia sprawozdania końcowego z realizacji projektu, zawierającego podsumowanie całości projektu, zestawienie wykonanych zadań i sprawdzającego zgodność projektu z warunkami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu.”;

8) w ust. 3.2.4. Działanie 2.4. „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów”:

a) część „Opis działania” otrzymuje brzmienie:

„Opis działania

Wspierane będą projekty związane z realizacją inwestycji służących podjęciu lub rozwijaniu przez rolników, domowników, a także osoby prawne prowadzące działalność rolniczą, dodatkowej działalności zbliżonej do rolnictwa.

W ramach niniejszego działania za gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo rolne w rozumieniu kodeksu cywilnego o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha.

Zakres pomocy

Wspierane będą projekty realizowane w związku z uruchomieniem lub rozwojem działalności dodatkowej w zakresie:

- 1) agroturystyki;¹²⁾
- 2) usług związanych z turystyką i wypoczynkiem;
- 3) usług na rzecz rolnictwa i gospodarki leśnej;
- 4) prowadzone na małą skalę przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
- 5) sprzedaży produktów pochodzących z własnego gospodarstwa rolnego (sprzedaż bezpośrednia);

- 6) wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy (zagospodarowanie słomy, odpadów łaskowych, leśnych) oraz zakładanie plantacji roślin wieloletnich przeznaczonych na cele energetyczne;
- 7) rzemiosła i rękodzielnictwa;
- 8) drobnych usług na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich;
- 9) sprzedaży lub promocji przez Internet produktów rolnych, objętych załącznikiem nr 1 do TWE oraz towarów i usług odpowiadających zakresowi działania e-commerce.

Wsparciem objęte mogą być projekty związane z działalnością agroturystyczną, wytwarzaniem materiałów energetycznych z biomasy oraz zakładaniem plantacji roślin wieloletnich przeznaczonych na cele energetyczne, sprzedażą bezpośrednią produktów pochodzących z własnego gospodarstwa rolnego oraz innych dodatkowych kategorii działalności gospodarczej.

Wykaz dodatkowych kategorii działalności gospodarczej w ramach działania, zgodnie z PKD, stanowi załącznik nr 7 do Uzupełnienia Programu.

Zasady kwalifikacji wydatków, w tym szczegółowy zakres kosztów kwalifikowalnych oraz zasady kwalifikowalności kosztów, są określone w załączniku nr 1 do Uzupełnienia Programu.”,

b) część „Kryteria dostępu” otrzymuje brzmienie:

„Kryteria dostępu

Pomoc w ramach działania może być przyznana, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) projekt uzyskał co najmniej 2 punkty w wyniku oceny wniosku o dofinansowanie realizacji projektu przeprowadzanej zgodnie z poniższymi kryteriami:

1) bezrobocie na terenie, gdzie znajduje się gospodarstwo rolne beneficjenta (maksymalnie 2 punkty):	
a) gmina zagrożona szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym	1 punkt

b) bezrobocie w powiecie, w którym znajduje się gospodarstwo rolne beneficjenta, jest wyższe od średniej w województwie ¹⁴⁾	1 punkt
2) dochód podatkowy gminy, w której znajduje się gospodarstwo rolne beneficjenta, w przeliczeniu na 1 mieszkańca (obliczany z godnie z przepisami o dochodach jednostek samorządu terytorialnego), kształtuje się na poziomie:	
a) nie więcej niż 75% średniej krajowej	2 punkty
b) powyżej 75% i nie więcej niż 100%	1 punkt
c) powyżej 100%	0 punktów
3) w gospodarstwie rolnym, którego dotyczy projekt, na 1 osobę w nim pracującą przypada nie więcej niż 15 ha przeliczeniowych powierzchni użytków rolnych.	1 punkt
4) gospodarstwo spełnia kryterium wielkości ekonomicznej przyjęte w PROW dla gospodarstw niskotowarowych¹⁵⁾	1 punkt

- 2) ubiegający się o dofinansowanie projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego;
- 3) projekt współfinansowany w ramach działania nie może być realizowany z udziałem innych środków publicznych przyznanych w związku z realizacją tego projektu;
- 4) projekt jest uzasadniony ekonomicznie, co podlega sprawdzeniu w trakcie oceny wniosku o dofinansowanie realizacji projektu;
- 5) projekt będzie realizowany w miejscowości liczącej do 5 tys. mieszkańców, należącej do gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej;
- 6) ubiegający się o dofinansowanie projektu przedłoży kopie decyzji, pozwoleń lub opinii organów administracji publicznej, jeżeli z odrębnych przepisów, w szczególności z przepisów sanitarnych, weterynaryjnych, dotyczących

warunków zdrowotnych żywności i żywienia, ochrony środowiska oraz warunków utrzymania zwierząt gospodarskich wynika obowiązek ich uzyskania do realizacji projektu;

7) w przypadku projektów w zakresie podjęcia działalności:

- a) agroturystycznej lub usług związanych z turystyką i wypoczynkiem, obejmujących tworzenie bazy noclegowej dla turystyki wiejskiej – przedłożenie opinii jednostki prowadzącej kategoryzację obiektów zakwaterowania potwierdzającej zgodność projektu z wymogami standaryzacji,
- b) w zakresie usług hotelarskich świadczonych wyłącznie w obiektach hotelarskich – przedłożenie przyrzeczenia zaszeregowania obiektu do odpowiedniego rodzaju i kategorii (promesy) wydanej na podstawie art. 39a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268, z późn. zm.);

8) w przypadku projektów w zakresie rozwijania działalności:

- a) w zakresie agroturystyki lub usług związanych z turystyką i wypoczynkiem obejmujących tworzenie bazy noclegowej dla turystyki wiejskiej wymagane jest przedłożenie:
 - w przypadku obiektu zakwaterowania poddanego kategoryzacji - opinii jednostki nadającej kategorii obiektom zakwaterowania potwierdzającej zgodność projektu z wymogami standaryzacji oraz kopii dokumentu określającego jego kategorię nadaną przez jednostkę nadającą kategorię obiektom zakwaterowania,
 - w przypadku obiektu, który nie został poddany kategoryzacji - opinii jednostki nadającej kategorii obiektom zakwaterowania potwierdzającej zgodność projektu z wymogami standaryzacji,
- b) w zakresie usług hotelarskich świadczonych wyłącznie w obiektach hotelarskich – przedłożenie kopii decyzji określającej kategorię obiektu hotelarskiego nadanej na podstawie art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych.

Pomoc w ramach działania może być udzielona, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- 1) ubiegający się o dofinansowanie projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego;
- 2) projekt współfinansowany w ramach działania nie może być realizowany z udziałem innych środków publicznych przyznanych w związku z realizacją tego projektu;
- 3) ubiegający się o dofinansowanie projektu przedłoży kopie decyzji, pozwoleń lub opinii organów administracji publicznej, jeżeli z odrębnych przepisów, w szczególności z przepisów sanitarnych, weterynaryjnych, dotyczących warunków zdrowotnych żywności i żywienia, ochrony środowiska i ochrony zwierząt, wynika obowiązek ich uzyskania.

Do wniosku o płatność beneficjent dołącza:

- 1) wypis z ewidencji, o której mowa w art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych, potwierdzający wpisanie danego obiektu, którego dotyczy projekt, do tej ewidencji, oraz kopię dokumentu określającego jego kategorię nadaną przez jednostkę nadającą kategorie obiektom zakwaterowania – w przypadku projektów realizowanych w zakresie agroturystyki lub usług związanych z turystyką i wypoczynkiem, obejmujących tworzenie wiejskiej bazy noclegowej;
- 2) kopię decyzji określającej kategorię obiektu, którego dotyczy projekt, nadaną na podstawie art. 38 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych – w przypadku projektów realizowanych w zakresie usług hotelarskich, świadczonych wyłącznie w obiektach hotelarskich.”,

c) część „Opis systemu wdrażania” otrzymuje brzmienie:

„Opis systemu wdrażania

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektu składa się w OR ARiMR właściwym ze względu na miejsce realizacji projektu, zgodnie z trybem określonym w odrębnych przepisach.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega w OR ARiMR ocenie formalnej, w szczególności w zakresie poprawności jego wypełnienia i kompletności załączników.

W przypadku złożenia wniosku nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników instytucja wdrażająca wzywa, w formie pisemnej, ubiegającego się o dofinansowanie projektu do uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega weryfikacji pod względem zgodności z celami i zasadami działania, przez sprawdzenie:

- 1) zgodności projektu z zakresem pomocy przewidzianym w ramach działania;
- 2) zgodności z kryteriami dostępu, w tym efektywności ekonomicznej projektu;
- 3) poprawności kalkulacji kosztów i wnioskowanej pomocy.

ARiMR sprawdza zasadność zakresu projektu oraz weryfikuje wysokość planowanych kosztów jego realizacji.

Projekty zgodne z wymaganiami określonymi dla działania 2.4. „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów” przyjmowane są do realizacji według kolejności złożenia wniosków poprawnie wypełnionych wraz z wymaganymi załącznikami, w ramach dostępnych środków. W przypadku gdy we wniosku dokonywano poprawek lub uzupełnień, o kolejności przyjęcia projektu do realizacji decyduje dzień dokonania ostatniej poprawki lub ostatniego uzupełnienia.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Przyjęcie projektu do realizacji następuje z dniem zawarcia umowy o dofinansowanie projektu między ARiMR i wnioskodawcą. Umowa o dofinansowanie projektu jest przesyłana wnioskodawcy, a jej podpisanie następuje w OR ARiMR.

Umowa o dofinansowanie projektu określa zobowiązanie ARiMR wobec beneficjenta do współfinansowania planowanego projektu pod warunkiem, że beneficjent

zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje poniesione koszty i dotrzyma zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.

Wniosek o płatność składany jest w OR ARiMR. Płatności dokonuje się po złożeniu przez beneficjenta wniosku o płatność wraz ze wszystkimi wymaganymi załącznikami, w tym dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty, oraz po sprawdzeniu przez ARiMR zgodności realizacji projektu z umową o dofinansowanie projektu.

Płatność na rzecz beneficjenta jest dokonywana jednorazowo po zakończeniu całości realizacji projektu albo – jeżeli było to przewidziane umową – w dwóch etapach. W takim przypadku beneficjent składa dwa wnioski o płatność – po zrealizowaniu I etapu i po zrealizowaniu całości projektu. Płatność końcowa w ramach projektu może być dokonana po złożeniu przez beneficjenta sprawozdania końcowego z realizacji projektu.

Szczegółowe zasady rozpatrywania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu i wniosków o płatność są określone w procedurach ARiMR, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.”;

9) w ust. 3.2.5. Działanie 2.5. „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”:

a) tabela otrzymuje brzmienie:

Nazwa Programu Operacyjnego	Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004 – 2006”
Nazwa priorytetu	Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich
Nazwa działania	Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi
Nazwa poddziałania	-
Dziedzina interwencji funduszy strukturalnych	1308
Numer działania	2.5.
Czas trwania działania	2004 – 2006
Instytucja zarządzająca Programem	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Instytucja pośrednicząca	-
Instytucja wdrażająca	Samorząd województwa
Beneficjent końcowy	ARiMR
Beneficjenci (projektodawcy)	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych (WZMiUW)
Beneficjenci ostateczni (osoby, instytucje lub grupy społeczne bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy)	Rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich
Instytucja płatnicza	Departament Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów
Rodzaj pomocy	Granty inwestycyjne
Maksymalna wysokość pomocy w procentach kwalifikujących się kosztów	100%
Wsparcie finansowe ogółem dla działania	132 mln euro
Wsparcie finansowe UE	100 mln euro

Wsparcie finansowe krajowe	32 mln euro
Udział środków prywatnych w całości środków (%)	Ogółem: co najmniej 5,7%: - 20% - w zakresie melioracji wodnych szczegółowych - 0% - w zakresie melioracji wodnych podstawowych
Udział środków publicznych w całości środków (%)	Ogółem: do 94,3%: - 80% - w zakresie melioracji wodnych szczegółowych - 100% - w zakresie melioracji wodnych podstawowych
Udział UE w środkach publicznych (%)	Ogółem: do 75,76%: - do 62,5% - w zakresie melioracji wodnych szczegółowych - do 80% - w zakresie melioracji wodnych podstawowych
Udział UE w całości środków (%)	Ogółem: do 71,4%: - do 50% - w zakresie melioracji wodnych szczegółowych - do 80% - w zakresie melioracji wodnych podstawowych
Udział krajowy w środkach publicznych (%)	Ogółem: co najmniej 24,2%: - co najmniej 37,5% - w zakresie melioracji wodnych szczegółowych - co najmniej 20% - w zakresie melioracji wodnych podstawowych
Udział krajowy w całości środków (%)	Ogółem: co najmniej 22,9%: - co najmniej 30% - w zakresie melioracji wodnych szczegółowych - co najmniej 20% - w zakresie melioracji wodnych podstawowych
System wyboru projektów	Wnioski spełniające wymogi udziału w programie w formie listy rankingowej projektów zostają przekazane do RKS, który ją akceptuje i rekomenduje marszałkowi województwa. Marszałek województwa podejmuje decyzję o wyborze projektów do realizacji
Skład grup roboczych wybierających projekty i komitetów sterujących	RKS (art. 23 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju): przedstawiciele władz samorządowych wszystkich szczebli, administracji rządowej, instytucji zarządzających oraz partnerów społecznych i gospodarczych

b) część „Finansowanie” otrzymuje brzmienie:

„Finansowanie

Projekty z zakresu melioracji wodnych podstawowych będą finansowane ze środków Sekcji Orientacji EFOiGR oraz środków budżetu państwa, w proporcjach do 80% środki sekcji Orientacji EFOiGR i co najmniej 20% środki budżetu państwa, zgodnie z art. 29 ust. 3a rozporządzenia 1260/1999/WE.

Projekty z zakresu melioracji wodnych szczegółowych, mające charakter projektów infrastrukturalnych przynoszących dochód – wkład Sekcji Orientacji EFOiGR wynosi do 50% całkowitego kwalifikującego się kosztu, zgodnie z art. 29 ust. 4 (i) rozporządzenia 1260/1999/WE. Pozostałe 50% całkowitych kosztów kwalifikowalnych to część finansowana ze środków krajowych. Na etapie realizacji projektu część ta będzie współfinansowana ze środków budżetu państwa, a następnie część stanowiąca 20% kosztów kwalifikowalnych projektu będzie splanowana przez właścicieli gruntów [zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.) przepisy ustawy dotyczące właścicieli stosuje się odpowiednio do posiadaczy samoistnych i użytkowników wieczystych] w rocznych ratach po zakończeniu

realizacji projektu. Wysokość opłat wnoszonych przez właścicieli gruntów ustalona będzie proporcjonalnie do kosztów poniesionych na zmeliorowanie gruntów należących do danego właściciela (zł/ha).”,

c) część „Kryteria dostępu” otrzymuje brzmienie:

„Kryteria dostępu

Zgodnie z przepisami prawa krajowego, projekty dotyczące budowy urządzeń melioracji wodnych szczegółowych będą realizowane pod warunkiem wystąpienia właścicieli gruntów o przeprowadzanie inwestycji w tym zakresie.

Beneficjent nie może korzystać z bezzwrotnych lub preferencyjnych środków pomocy krajowej lub zagranicznej na pokrycie kosztów projektu finansowanego ze środków Sekcji Orientacji EFOiGR.

Projekty dotyczące budowy lub modernizacji urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, mogą być realizowane, jeżeli:

- 1) wniosek o wykonanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych zostanie złożony zgodnie z art. 74b ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne;
- 2) uzyskano pozwolenie wodnoprawne;
- 3) zgłoszono budowę lub uzyskano pozwolenie na budowę;
- 4) dokonano oceny wpływu na środowisko, jeżeli jest to wymagane;
- 5) uzgodniono realizację projektu z zainteresowanymi województwami, a w przypadku wód granicznych - z zainteresowanymi państwami;
- 6) uzgodniono projekt techniczny inwestycji z konserwatorem przyrody, jeżeli jest to wymagane;
- 7) opracowano plan finansowy i określono źródła finansowania;
- 8) koszt projektu według kosztorysu inwestorskiego wynosi co najmniej 120 tys. zł.;

- 9) ubiegający się o dofinansowanie realizacji projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

Projekty dotyczące budowy lub modernizacji urządzeń melioracji wodnych podstawowych oraz kształtowania przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta ciekę naturalnego, wykraczające poza działania związane z utrzymaniem wód, mogą być realizowane, jeżeli:

- 1) uzyskano pozwolenie wodnoprawne;
- 2) zgłoszono budowę lub uzyskano pozwolenie na budowę;
- 3) dokonano oceny wpływu na środowisko, jeżeli jest to wymagane;
- 4) uzgodniono projekt z zainteresowanymi województwami, regionalnymi zarządami gospodarki wodnej, a w przypadku wód granicznych – z zainteresowanymi państwami;
- 5) uzgodniono projekt techniczny inwestycji z konserwatorem przyrody, jeżeli jest to wymagane;
- 6) opracowano plan finansowy i określono źródła finansowania;
- 7) koszt projektu według kosztorysu inwestorskiego wynosi co najmniej 120 tys. zł;
- 8) ubiegający się o dofinansowanie realizacji projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.”;

- 10) w ust. 3.2.6. Działanie 2.6. „Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem” część „Opis systemu wdrażania” otrzymuje brzmienie:

„Opis systemu wdrażania

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektu składa się w OR ARiMR właściwym ze względu na miejsce realizacji projektu, zgodnie z trybem określonym w odrębnych przepisach.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega w OR ARiMR ocenie formalnej w szczególności pod względem poprawności jego wypełnienia i kompletności załączników.

W przypadku złożenia wniosku nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników, instytucja wdrażająca wzywa, w formie pisemnej, ubiegającego się o dofinansowanie projektu o uzupełnienie wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega weryfikacji pod względem zgodności z celami i zasadami działania, przez sprawdzenie:

- 1) zgodności projektu z zakresem pomocy przewidzianym w ramach działania;
- 2) zgodności z kryteriami dostępu.

ARiMR weryfikuje wysokość planowanych kosztów realizacji projektu.

Projekty zgodne z wymaganiami określonymi dla działania 2.6. „Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem” przyjmowane są do realizacji według kolejności złożenia wniosków poprawnie wypełnionych wraz z wymaganymi załącznikami, w ramach dostępnych środków. W przypadku gdy we wniosku dokonywano poprawek lub uzupełnień, o kolejności przyjęcia projektu do realizacji decyduje dzień dokonania ostatniej poprawki lub ostatniego uzupełnienia.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Przyjęcie projektu do realizacji następuje z dniem zawarcia umowy o dofinansowanie projektu między ARiMR i wnioskodawcą. Umowa o dofinansowanie projektu jest przesyłana wnioskodawcy, a jej podpisanie następuje w OR ARiMR.

Umowa o dofinansowanie projektu określa zobowiązanie ARiMR wobec beneficjenta do współfinansowania planowanego projektu pod warunkiem, że beneficjent zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje poniesione koszty i dotrzyma zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.

Wniosek o płatność składa się w OR ARiMR. Płatności dokonuje się po złożeniu przez beneficjenta wniosku o płatność wraz z wymaganymi załącznikami, w tym

dokumentami potwierdzającymi poniesione koszty oraz sprawdzeniu przez ARiMR zgodności realizacji projektu z umową o dofinansowanie projektu.

Płatność na rzecz beneficjenta jest dokonywana jednorazowo po zakończeniu całości realizacji projektu albo – jeżeli było to przewidziane umową – w dwóch etapach. W takim przypadku beneficjent składa dwa wnioski o płatność – po zrealizowaniu I etapu i po zrealizowaniu całości projektu. Płatność po zrealizowaniu całości projektu może być dokonana po złożeniu przez beneficjenta sprawozdania końcowego z realizacji projektu.

Szczegółowe zasady rozpatrywania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu i wniosków o płatność są określone w procedurach ARiMR, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.”;

11) w ust. 3.2.7. Działanie 2.7. „Pilotażowy Program Leader+”:

a) część „Kryteria dostępu” otrzymuje brzmienie:

„Kryteria dostępu

Schemat I

- 1) pomoc może być przyznana podmiotom, których statutowym celem jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich;
- 2) projekt dotyczy obszaru co najmniej jednej gminy;
- 3) w przypadku zgłoszenia więcej niż jednego wniosku dla danego obszaru, składa się umowę o współpracy między ubiegającymi się o dofinansowanie projektu przy tworzeniu ZSROW;
- 4) projekt współfinansowany w ramach działania nie może być realizowany z udziałem innych środków publicznych przyznanych beneficjentowi w związku z realizacją tego projektu;
- 5) ubiegający się o dofinansowanie realizacji projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

Schemat II

- 1) beneficjent (fundacja i stowarzyszenie lub związek stowarzyszeń) spełnia kryteria LGD:
 - a) jego statutowym celem jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich,
 - b) w składzie zarządu co najmniej 50 % stanowią osoby wskazane przez partnerów społecznych i gospodarczych;
- 2) projekt realizowany jest na obszarze gmin wiejskich lub miejsko-wiejskich (z wyłączeniem miast powyżej 20 tys. mieszkańców), dla których opracowana została ZSROW;
- 3) obszar, na którym realizowany jest projekt, liczy co najmniej 10 tys. i nie więcej niż 100 tys. mieszkańców, a gęstość zaludnienia nie przekracza 150 osób/km²;
- 4) granice obszaru, na którym projekt jest realizowany, są zgodne z podziałem administracyjnym na poziomie gminy;
- 5) obszar realizacji projektu został określony z uwzględnieniem warunków naturalnych (geograficznych, przyrodniczych), ekonomicznych, kulturowych lub historycznych;
- 6) ZSROW odpowiada wymogom formalnym i jest zgodna ze strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy albo z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego;
- 7) dopuszcza się możliwość realizacji wyłącznie jednego projektu na tym samym obszarze;
- 8) obszar działania LGD odpowiada obszarowi realizacji projektu;
- 9) projekt współfinansowany w ramach działania nie może być realizowany z udziałem innych środków publicznych przyznanych beneficjentowi w związku z realizacją tego projektu;
- 10) ubiegający się o dofinansowanie realizacji projektu nie ma zaległości podatkowych ani zaległości w opłacaniu składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.”,

b) część „Opis systemu wdrażania” otrzymuje brzmienie:

„Opis systemu wdrażania

Schemat I

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektu składa się do FAPA zgodnie z trybem określonym w odrębnych przepisach.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega ocenie formalnej, w szczególności pod względem zgodności wydruku z zapisem elektronicznym, poprawności jego wypełnienia i kompletności załączników.

W przypadku stwierdzenia niezgodności wydruku z zapisem elektronicznym wniosek zostanie odrzucony.

W przypadku złożenia wniosku o dofinansowanie realizacji projektu nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników, instytucja wdrażająca wzywa, w formie pisemnej, ubiegającego się dofinansowanie projektu o uzupełnienie wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega weryfikacji pod względem zgodności z celami i zasadami działania. W szczególności sprawdzeniu podlega zgodność projektu z zakresem pomocy przewidzianym w ramach działania oraz kryteriami dostępu przewidzianymi w ramach niniejszego schematu. FAPA dokonuje oceny punktowej projektów według kryteriów wyboru, z wyłączeniem oceny jakości projektów. Listy projektów są następnie przekazywane GR KS, która dokonuje oceny jakości projektów, a następnie uszeregowania projektów na listach. Listy te są przekazywane KS, który dokonuje ich rekomendacji Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Projekt może być realizowany etapami, przy czym planowany łączny koszt kwalifikowalny jednego etapu nie może być mniejszy niż 50 tys. zł.

Umowy o dofinansowanie projektu na realizację wybranych w ten sposób wniosków zawierane są między FAPA a wnioskodawcami. Umowa o dofinansowanie projektu jest przesyłana wnioskodawcy, a jej podpisanie następuje w FAPA.

Umowa o dofinansowanie projektu określa zobowiązanie FAPA do współfinansowania planowanego projektu, pod warunkiem że beneficjent zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje poniesione koszty i dotrzyma zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu. Beneficjent jest obowiązany do:

- 1) przechowywania całości dokumentacji związanej z realizacją projektu przez okres 5 lat od dnia dokonania przez ARiMR płatności końcowej związanej z jego realizacją;
- 2) umożliwienia dokonywania przez FAPA lub inne uprawnione do tego podmioty kontroli dokumentów lub kontroli w miejscu realizacji projektu (wizytacji terenowej) w trakcie realizacji projektu oraz przez okres 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej.

Beneficjent składa wnioski o płatność do FAPA po realizacji całości projektu lub jego etapu. Wraz z wnioskiem o płatność składa się wymagane załączniki, w szczególności dowody dokonanych płatności. FAPA dokonuje oceny kompletności i prawidłowości przedłożonego wniosku o płatność oraz zgodności realizacji projektu lub jego etapu z umową o dofinansowanie projektu.

Płatności na rzecz beneficjenta dokonuje ARiMR na podstawie zlecenia płatności sporządzonego przez FAPA. O dokonaniu płatności ARiMR informuje FAPA.

Po zakończeniu realizacji projektu, wraz z wnioskiem o płatność końcową, beneficjent jest obowiązany do złożenia sprawozdania końcowego z realizacji projektu, zawierającego podsumowanie całości projektu, zestawienie wykonanych zadań i umożliwiającego sprawdzenie zgodności projektu z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu.

Szczegółowe zasady rozpatrywania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu i wniosków o płatność są określone w procedurach FAPA, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Schemat II

Wnioski o dofinansowanie realizacji projektu składa się do FAPA, zgodnie z trybem określonym w odrębnych przepisach.

Rozpoczęcie naboru wniosków do Schematu II „Pilotażowego Programu Leader+” przewidziane jest w drugim roku realizacji Programu.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega ocenie formalnej, w szczególności pod względem zgodności wydruku z zapisem elektronicznym oraz poprawności jego wypełnienia i kompletności załączników.

W przypadku stwierdzenia niezgodności wydruku z zapisem elektronicznym wniosek zostanie odrzucony.

W przypadku złożenia wniosku nieprawidłowo wypełnionego lub bez wymaganych załączników, instytucja wdrażająca wzywa, w formie pisemnej, ubiegającego się o dofinansowanie projektu o uzupełnienie wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu podlega weryfikacji pod względem zgodności z celami i zasadami działania. W szczególności sprawdzeniu podlegają: zgodność projektu z zakresem pomocy przewidzianym w ramach działania oraz kryteriami dostępu przewidzianymi w ramach niniejszego schematu. FAPA dokonuje oceny punktowej projektów według kryteriów wyboru, z wyłączeniem oceny ZSROW i potencjału administracyjnego LGD. Listy projektów są następnie przekazywane GRKS, która dokonuje oceny ZSROW i potencjału administracyjnego LGD, a następnie uszeregowania projektów na listach. Listy te są przekazywane KS, która dokonuje ich rekomendacji Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Beneficjent może rozpocząć realizację projektu po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Projekt może być realizowany etapami, przy czym planowany łączny koszt kwalifikowalny jednego etapu nie może być mniejszy niż 150 tys. zł.

Umowy o dofinansowanie projektu na realizację wybranych w ten sposób wniosków zawierane są między FAPA a wnioskodawcami. Umowa o dofinansowanie projektu jest przesyłana wnioskodawcy, a jej podpisanie następuje w FAPA.

Umowa o dofinansowanie projektu określa zobowiązania FAPA do współfinansowania planowanego projektu, pod warunkiem że beneficjent zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje poniesione koszty i dotrzyma zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu. Beneficjent jest obowiązany do:

- 1) przechowywania całości dokumentacji związanej z realizacją projektu przez okres 5 lat od dnia dokonania przez ARiMR płatności końcowej związanej z jego realizacją;
- 2) umożliwienia dokonywania przez FAPA lub inne uprawnione do tego podmioty kontroli dokumentów lub kontroli w miejscu realizacji projektu (wizytacji terenowej) w okresie realizacji projektu oraz przez okres 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej.

Beneficjent składa wniosek o płatność do FAPA po realizacji całości projektu lub jego etapu. Wraz z wnioskiem o płatność składa się wymagane załączniki, w szczególności dowody dokonanych płatności. FAPA dokonuje oceny kompletności i prawidłowości złożonego wniosku o płatność oraz zgodności realizacji projektu lub jego etapu z umową o dofinansowanie projektu.

Płatności na rzecz beneficjenta dokonuje ARiMR na podstawie zlecenia płatności sporządzonego przez FAPA. O dokonaniu płatności ARiMR informuje FAPA.

Po zakończeniu realizacji projektu, wraz z wnioskiem o płatność końcową, beneficjent jest obowiązany do złożenia sprawozdania końcowego z realizacji projektu, zawierającego podsumowanie całości projektu, zestawienie wykonanych zadań i umożliwiającego sprawdzenie zgodności projektu z postanowieniami umowy o dofinansowanie projektu.

Szczegółowe zasady rozpatrywania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu i wniosków o płatność są określone w procedurach FAPA, zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.”;

12) ust. 4. „Tabela finansowa” otrzymuje brzmienie:

„4. TABELA FINANSOWA

Zasady podziału środków finansowych w skali kraju na poszczególne działania Programu

W celu zapewnienia zrównoważonych warunków dostępu do środków finansowych Programu w skali kraju, kwoty przeznaczone na realizację działań:

- 1) 1.1. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”,
- 2) 1.2. „Ułatwianie startu młodym rolnikom”,
- 3) 2.2. „Scalanie gruntów”,
- 4) 2.3. „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”,
- 5) 2.4. „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów”,
- 6) 2.5. „Gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi”,
- 7) 2.6. „Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem”

– zostaną wstępnie podzielone na poszczególne województwa.

Podział ten będzie miał charakter indykatywny i będzie dotyczyć łącznych kwot przeznaczonych na realizację poszczególnych działań. Podział środków zostanie dokonany na podstawie mierzalnych kryteriów ustalonych przez KS, w sposób odzwierciedlający skalę potrzeb poszczególnych województw w odniesieniu do wyżej wymienionych działań Programu.

Podział środków przeznaczonych na finansowanie działań:

- 1) 1.3. „Szkolenia”,
- 2) 1.4. „Wsparcie doradztwa rolniczego”

– dokonany zostanie poprzez określenie warunków konkursów na realizację projektów w ramach tych działań.

Dla pozostałych działań Programu nie dokonuje się podziału środków na poszczególne województwa.

Szacunkowa tabela finansowa Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004 – 2006**

Priorytet/Działanie	Środki publiczne										Fundusz Spójności	Współfinansowanie krajowe FS	Pożyczki EBI	
	ogółem	wkład Unii Europejskiej					krajowy wkład publiczny							Środki prywatne
		ogółem	EFRR	EFS	EFO/IGR	FIGG	ogółem	budżet państwa	budżety jednostek samorządu terytorialnego	inne				
Priorytet 1. Wspieranie zmian i dostosowań w sektorze rolno-żywnościowym*	1315291918	839189238	-	-	839189238	-	476102680	-	-	789474852	-	-	-	
Inwestycje w gospodarstwach rolnych	803922871	325189238			325189238		278733633			325189238				
Ułatwianie startu młodym rolnikom	173333333	130000000			130000000		43333333							
Szkolenia	20000000	16000000			16000000		4000000							
Wspieranie doradztwa rolniczego	53750000	43000000			43000000		10750000							
Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych	464285714	325000000			325000000		139285714			464285714				
Priorytet 2. „Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich”	444857143	335500000	-	-	335500000	-	109357143	22500000	-	155857143	-	-	-	
Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych	12500000	10000000			10000000		2500000							
Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	21250000	17000000			17000000		4250000							
Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów	112500000	90000000			90000000		22500000			22500000				
Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	107142857	75000000			75000000		32142857			107142857				
Rozwój i ulepszenie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem	132000000	100000000			100000000		32000000			8000000				
Priorytet 3. „Pomoc techniczna”	40714286	28500000	-	-	28500000	-	12214286	3750000	6000000	40714286	8000000	40714286	-	
Pilotazowy Program Leader +	18750000	15000000			15000000		3750000							
Wspieranie systemu zarządzania i wdrażania programu	24000000	18000000			18000000		6000000							
Rozwój instytucjonalny	10529760	7897320			7897320		2632440							
Informowanie i promocja programu	8630200	6472650			6472650		2157550							
Program ogółem (priorytety łącznie)	1784149061	1192689238	-	-	1192689238	-	591459823	22500000	22500000	945332095	-	-	-	
Koszty całkowite związane z EFRR														
Koszty całkowite związane z EFS														
Koszty całkowite związane z EFO/IGR														
Koszty całkowite związane z FIGG														

* Przeliczenie według cen z 2004 r. w euro według deflatora KE (deflator= 1,130288298). Tabela dotyczy zobowiązań finansowych na lata 2004 – 2006.

** W planach finansowych ujęte są tylko koszty kwalifikowalne (rozporządzenie 448/2004/WE)

Tabela finansowa Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006” według priorytetu, działania i roku*

Priorytet/Działanie/Rok	Środki publiczne											Fundusz Spójności	Współfinansowanie krajowe FS	Pożyczki EBI
	wkład wspólnotowy			krajowy wkład publiczny				Środki prywatne						
	ogółem	EFRR	EFS	EFOIGR	FIFG	ogółem	ogółem	budżet państwa	budżety jednostek samorządu terytorialnego	inne	ogółem			
1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10	8	9	10	11	12	13	14	
Priorytet 1. „Wspieranie zmian i dostosowań w rolnictwie”	1 315 291 918	839 189 238	-	-	839 189 238	-	476 102 680	476 102 680	-	789 474 952	-	-	-	-
2004	307 278 868	196 051 627			196 051 627		111 227 241	111 227 241		184 437 362				
2005	439 084 663	280 147 030			280 147 030		158 937 633	158 937 633		263 550 880				
2006	568 928 387	362 990 581			362 990 581		205 937 806	205 937 806		341 486 710				
2004-2006	1 315 291 918	839 189 238			839 189 238		476 102 680	476 102 680		789 474 952				
Działanie 1.1. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”	603 922 871	325 189 238	-	-	325 189 238	-	278 733 633	278 733 633	-	325 189 238	-	-	-	-
2004	141 088 632	75 970 802			75 970 802		65 117 830	65 117 830		75 970 802				
2005	201 607 921	108 558 112			108 558 112		93 049 809	93 049 809		108 558 112				
2006	261 226 318	140 660 324			140 660 324		120 565 994	120 565 994		140 660 324				
2004-2006	603 922 871	325 189 238			325 189 238		278 733 633	278 733 633		325 189 238				
Działanie 1.2. „Ułatwienie startu młodym rolnikom”	173 333 333	130 000 000	-	-	130 000 000	-	43 333 333	43 333 333	-	-	-	-	-	-
2004	40 494 181	30 370 636			30 370 636		10 123 545	10 123 545		-	-	-	-	-
2005	57 863 968	43 397 976			43 397 976		14 465 992	14 465 992		-	-	-	-	-
2006	74 975 184	56 231 388			56 231 388		18 743 796	18 743 796		-	-	-	-	-
2004-2006	173 333 333	130 000 000			130 000 000		43 333 333	43 333 333		-	-	-	-	-
Działanie 1.3. „Szkolenia”	20 000 000	16 000 000	-	-	16 000 000	-	4 000 000	4 000 000	-	-	-	-	-	-
2004	4 672 406	3 737 925			3 737 925		934 481	934 481		-	-	-	-	-
2005	6 676 611	5 341 289			5 341 289		1 335 322	1 335 322		-	-	-	-	-
2006	8 650 983	6 920 786			6 920 786		1 730 197	1 730 197		-	-	-	-	-
2004-2006	20 000 000	16 000 000			16 000 000		4 000 000	4 000 000		-	-	-	-	-
Działanie 1.4. „Wsparcie doradztwa rolniczego”	53 750 000	43 000 000	-	-	43 000 000	-	10 750 000	10 750 000	-	-	-	-	-	-
2004	12 557 090	10 045 672			10 045 672		2 511 418	2 511 418		-	-	-	-	-
2005	17 943 394	14 354 715			14 354 715		3 588 679	3 588 679		-	-	-	-	-
2006	23 249 516	18 599 613			18 599 613		4 649 903	4 649 903		-	-	-	-	-
2004-2006	53 750 000	43 000 000			43 000 000		10 750 000	10 750 000		-	-	-	-	-
Działanie 1.5. „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych”	464 285 714	325 000 000	-	-	325 000 000	-	139 285 714	139 285 714	-	464 285 714	-	-	-	-
2004	108 466 559	75 926 592			75 926 592		32 539 967	32 539 967		108 466 560				
2005	154 992 769	108 494 938			108 494 938		46 497 831	46 497 831		154 992 768				
2006	200 826 386	140 578 470			140 578 470		60 247 916	60 247 916		200 826 386				
2004-2006	464 285 714	325 000 000			325 000 000		139 285 714	139 285 714		464 285 714				
Priorytet 2. „Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich”	444 857 143	335 500 000	-	-	335 500 000	-	109 357 143	86 857 143	-	155 857 143	-	-	-	-
2004	103 926 988	79 379 584			79 379 584		25 547 394	20 290 939		36 411 221				
2005	148 505 919	112 000 143			112 000 143		36 505 776	28 994 589		52 029 628				
2006	192 424 236	145 120 263			145 120 263		47 303 973	37 571 615		67 416 294				
2004-2006	444 857 143	335 500 000			335 500 000		109 357 143	86 857 143		155 857 143				

* Przeliczenie według cen z 2004 r. w euro według deflatora KE (deflator= 1,130288298). Tabela dotyczy zobowiązań finansowych na lata 2004 – 2006.

W planach finansowych ujęte są tylko koszty kwalifikowalne (rozporządzenie 448/2004/WNE)

Priorytet/Działanie/Rok	Środki publiczne													Fundusz Spójności	Współfinansowanie krajowe FS	Pożyczki EBI
	wkład wspólnotowy				wkład państwowy					krajowy wkład publiczny						
	ogółem	ogółem	EFRR	EFS	EFOIGR	FIFG	ogółem	8	9	10	11	12	13			
	1=2+7	2=3+4+5+6	3	4	5	6	7=8+9+10	8	9	10	11	12	13	14		
Działanie 2.1. „Przywracanie potencjału produkcji leśnej, zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych”	12 500 000	10 000 000	-	-	10 000 000	-	2 500 000	2 500 000	-	-	-	-	-	-		
2004	2 920 254	2 336 203			2 336 203		584 051	584 051								
2005	4 172 881	3 338 305			3 338 305		834 576	834 576								
2006	5 406 865	4 325 492			4 325 492		1 081 373	1 081 373								
2004-2006	12 500 000	10 000 000			10 000 000		2 500 000	2 500 000								
Działanie 2.2. „Scalanie gruntów”	21 250 000	17 000 000	-	-	17 000 000	-	4 250 000	4 250 000	-	-	-	-	-	-		
2004	4 964 430	3 971 544			3 971 544		992 886	992 886								
2005	7 093 899	5 675 119			5 675 119		1 418 780	1 418 780								
2006	9 191 671	7 353 337			7 353 337		1 838 334	1 838 334								
2004-2006	21 250 000	17 000 000			17 000 000		4 250 000	4 250 000								
Działanie 2.3. „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”	112 500 000	90 000 000	-	-	90 000 000	-	22 500 000	-	22 500 000	-	-	-	-	-		
2004	26 282 277	21 025 822			21 025 822		5 256 455	5 256 455								
2005	37 555 935	30 044 748			30 044 748		7 511 187	7 511 187								
2006	48 661 788	38 929 430			38 929 430		9 732 358	9 732 358								
2004-2006	112 500 000	90 000 000			90 000 000		22 500 000	22 500 000								
Działanie 2.4. „Różnicowanie działalności rolniczej i zblizonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności dietetycznej i alternatywnych źródeł dochodów”	107 142 857	75 000 000	-	-	75 000 000	-	32 142 857	32 142 857	-	-	107 142 857	-	-	-		
2004	25 030 741	17 521 519			17 521 519		7 509 222	7 509 222			25 030 741					
2005	35 767 557	25 037 290			25 037 290		10 730 267	10 730 267			35 767 557					
2006	46 344 559	32 441 191			32 441 191		13 903 368	13 903 368			46 344 559					
2004-2006	107 142 857	75 000 000			75 000 000		32 142 857	32 142 857			107 142 857					
Działanie 2.5. „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”	132 000 000	100 000 000	-	-	100 000 000	-	32 000 000	32 000 000	-	-	8 000 000	-	-	-		
2004	30 837 225	23 362 025			23 362 025		7 475 200	7 475 200			1 868 800					
2005	44 064 653	33 383 053			33 383 053		10 681 600	10 681 600			2 670 400					
2006	57 098 122	43 254 922			43 254 922		13 843 200	13 843 200			3 460 800					
2004-2006	132 000 000	100 000 000			100 000 000		32 000 000	32 000 000			8 000 000					
Działanie 2.6. „Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem”	40 714 286	28 500 000	-	-	28 500 000	-	12 214 286	12 214 286	-	-	40 714 286	-	-	-		
2004	9 511 682	6 658 177			6 658 177		2 853 505	2 853 505			9 511 680					
2005	13 591 671	9 514 170			9 514 170		4 077 501	4 077 501			13 591 671					
2006	17 610 933	12 327 653			12 327 653		5 283 280	5 283 280			17 610 935					
2004-2006	40 714 286	28 500 000			28 500 000		12 214 286	12 214 286			40 714 286					

- 13) ust. 5.4. „Umowa o dofinansowanie projektu”, ust. 5.5. „Zobowiązania beneficjenta w związku z realizacją projektu”, ust. 5.6 „Zamówienia publiczne i zasady wyboru wykonawców usług lub dostawców towarów w ramach projektów” oraz ust. 5.7. „Zasady rozliczania projektów oraz dokonywania płatności na rzecz beneficjenta” otrzymują brzmienie:

„5.4. Umowa o dofinansowanie projektu

Zatwierdzenie projektu do realizacji (przyznanie pomocy) następuje z dniem zawarcia umowy o dofinansowanie projektu między instytucją wdrażającą a beneficjentem.

W przypadku działania 2.5. „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi” przyjęcie projektu do realizacji następuje na podstawie decyzji marszałka województwa. Projekty zgłaszane przez instytucję zarządzającą w ramach działań priorytetu 3. „Pomoc techniczna” dofinansowywane są na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wzory umów o dofinansowanie projektu określają przepisy wydane na podstawie art. 28 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju.

Umowa o dofinansowanie projektu między instytucją wdrażającą a beneficjentem¹⁶⁾ określa prawa i obowiązki stron w związku z realizacją projektu. Instytucja wdrażająca zobowiązuje się do współfinansowania projektu pod warunkiem, że beneficjent zrealizuje go w określonym zakresie i terminie, udokumentuje wykonanie projektu (z wyjątkiem działania 1.2. „Ułatwianie startu młodym rolnikom”) i dotrzyma zobowiązań wynikających z zasad udzielania pomocy.

Umowa o dofinansowanie projektu określa zasady odpowiedzialności beneficjenta w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w realizowaniu przez beneficjenta postanowień umowy.

Umowa o dofinansowanie projektu zawarta z instytucją wdrażającą może zostać zmieniona na wniosek każdej ze stron, w formie pisemnej – w postaci aneksu – pod rygorem nieważności.

5.5. Zobowiązania beneficjenta w związku z realizacją projektu

Umowa o dofinansowanie projektu określa zobowiązania beneficjenta dotyczące w szczególności¹⁷⁾:

- 1) zrealizowania projektu w określonym zakresie i terminie;
- 2) udokumentowania realizacji projektu;
- 3) umożliwienia dokonywania przez instytucję wdrażającą lub inne uprawnione podmioty kontroli dokumentów lub kontroli w miejscu realizacji projektu (wizytacji terenowej);
- 4) zachowania celu projektu przez okres 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej;
- 5) przechowywania całości dokumentacji związanej z realizacją projektu przez okres 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej.

Beneficjent może utracić prawo do całości lub części pomocy w przypadku gdy:

- 1) nie rozpocznie realizacji projektu do dnia wyznaczonego jako dzień złożenia pierwszego wniosku o płatność lub odstąpi od realizacji projektu;
- 2) złoży podrobione, przerobione, nierzetelne lub stwierdzające nieprawdę dokumenty lub oświadczenia mające istotny wpływ na przyznanie lub wypłatę pomocy;
- 3) niewłaściwie lub w sposób niepełny udokumentuje zrealizowanie projektu lub jego etapu;
- 4) zrealizuje projekt w niepełnym zakresie, nie osiągnie celu projektu lub dokona zmiany realizacji projektu w stosunku do postanowień umowy;
- 5) do realizacji projektu wykorzystane zostaną środki publiczne przyznane w ramach innych programów lub instrumentów wsparcia lub niezachowane będą zasady pomocy publicznej;
- 6) naruszy przepisy o zamówieniach publicznych;
- 7) nie wywiąże się z zawartych w umowie o dofinansowanie projektu zobowiązań dotyczących spełnienia kryteriów dostępu dla danego działania Programu;
- 8) naruszy zobowiązanie do zachowania i wykorzystywania projektu zgodnie z jego przeznaczeniem przez okres 5 lat od dnia otrzymania płatności końcowej;
- 9) nie zachowa dokumentów dotyczących realizacji projektu;

- 10) nie wyrazi zgody na kontrolę dokumentów lub przeprowadzenie kontroli w miejscu realizacji projektu (wizytacji terenowej).

W przypadku projektów o charakterze inwestycyjnym do najważniejszych zobowiązań beneficjenta należy zapewnienie, że w okresie realizacji projektu oraz przez okres 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej na jego rzecz będzie zachowany cel projektu i projekt będzie wykorzystywany zgodnie z jego przeznaczeniem. W okresie realizacji projektu oraz przez okres 5 lat od dnia dokonania płatności końcowej beneficjent nie może:

- 1) dokonać przeniesienia własności ani posiadania nabytych dóbr, wyremontowanych lub wybudowanych budynków lub budowli;
- 2) zmienić przeznaczenia nabytych dóbr, wyremontowanych lub wybudowanych budynków lub budowli ani zaniechać ich wykorzystywania;
- 3) zaprzestać działalności, której wykonywaniu służyła realizacja projektu lub którego wykonywanie stanowiło warunek przyznania pomocy, ani zmienić miejsca wykonywania tej działalności.

W uzasadnionych przypadkach instytucja wdrażająca może wyrazić zgodę na przeniesienie przez beneficjenta własności lub posiadania nabytych dóbr objętych projektem. Warunkiem udzielenia przez instytucję wdrażającą takiej zgody jest przeniesienie dóbr na rzecz podmiotu, który spełnia warunki określone w Programie, i przejęcie przez ten podmiot zobowiązań dotychczasowego beneficjenta.

W uzasadnionych przypadkach instytucja wdrażająca może także wyrazić zgodę na zmianę przeznaczenia nabytych przez beneficjenta dóbr, wyremontowanych lub wybudowanych budynków lub budowli w całości lub w części, jeżeli nowy sposób ich wykorzystania nie naruszy celu i przeznaczenia projektu.

W uzasadnionych przypadkach instytucja wdrażająca może również wyrazić zgodę na zmianę miejsca wykonywania działalności, jeżeli nie naruszy to celu i przeznaczenia projektu oraz nadal będą zachowane kryteria dostępu określone dla działania, w ramach którego projekt jest albo był realizowany.

Jeżeli niedotrzymanie zobowiązań przez beneficjenta nastąpiło wskutek siły wyższej, beneficjent może zostać zwolniony przez instytucję wdrażającą z obowiązku wykonania tego zobowiązania lub może ulec zmianie termin wykonania tego zobowiązania.

Zwolnienie z wykonania zobowiązania może być całkowite lub częściowe, stosownie do rodzaju zobowiązania i okoliczności siły wyższej. Jeżeli wskutek siły wyższej zobowiązanie nie może być czasowo wykonywane zgodnie z warunkami umowy o dofinansowanie projektu, beneficjent jest obowiązany do uzgodnienia z instytucją wdrażającą sposobu i terminu wykonania zobowiązania albo zwrotu całości lub części środków wypłaconych na realizację projektu.

W każdym przypadku gdy wystąpienie siły wyższej powoduje konieczność zmiany umowy o dofinansowanie projektu, beneficjent składa pisemny wniosek o dokonanie takiej zmiany do instytucji wdrażającej w terminie 30 dni roboczych od dnia, w którym zaistniały okoliczności siły wyższej, lub od dnia, od którego istnieje możliwość złożenia takiego wniosku.

Okoliczności, które mogą być uznane za siłę wyższą, są określone w załączniku nr 9 do Uzupelnienia Programu.

5.6. Zamówienia publiczne i zasady wyboru wykonawców usług lub dostawców towarów w ramach projektów

Konieczność przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dotyczy następujących działań:

- 1) 1.3. „Szkolenia”;
- 2) 2.1. „Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych”;
- 3) 2.2. „Scalanie gruntów”;
- 4) 2.3. „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”;
- 5) 2.5. „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”;
- 6) 2.7. „Pilotażowy Program Leader +”;
- 7) w ramach priorytetu 3. „Pomoc techniczna”.

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadza się po zawarciu umowy o dofinansowanie projektu lub po wydaniu decyzji o dofinansowaniu projektu, z wyjątkiem gdy zamówienie publiczne dotyczy sporządzenia dokumentacji, dofinansowywanego w ramach kosztów ogólnych projektów w ramach działania 2.1. „Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych” oraz niektórych projektów priorytetu 3. „Pomoc techniczna”. W tych przypadkach zamówienie publiczne może być przeprowadzone w okresie poprzedzającym złożenie wniosku i zawarcie umowy o dofinansowanie projektu lub wydanie decyzji o dofinansowaniu projektu.

Nadzór nad przestrzeganiem przez beneficjenta przepisów o zamówieniach publicznych sprawuje instytucja zarządzająca, która może delegować zadania w tym zakresie do instytucji wdrażających.

W ramach nadzoru instytucja zarządzająca Programem lub instytucja wdrażająca mogą oceniać specyfikację istotnych warunków zamówienia przed ogłoszeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz zatwierdzać projekt umowy zawieranej przez beneficjenta z wykonawcą.

Beneficjent jest obowiązany do:

- 1) udostępniania, na żądanie instytucji zarządzającej lub instytucji wdrażającej, opisów i dowodów stosowania procedur dotyczących udzielania zamówień i zasad postępowania członków komisji przetargowej oraz zasad odpowiedzialności za ich naruszenie;
- 2) przekazywania instytucji wdrażającej informacji o wszczynanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego;
- 3) przekazywania instytucji wdrażającej informacji o wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego – przed dniem zawarcia umowy z wykonawcą.

Instytucja zarządzająca lub instytucja wdrażająca współpracuje z Urzędem Zamówień Publicznych (UZP). Współpraca polega na:

- 1) przekazywaniu informacji o nieprawidłowościach w zakresie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
- 2) umożliwieniu dostępu na żądanie UZP do dokumentów i informacji dotyczących projektów realizowanych z udziałem środków finansowych pochodzących z Sekcji Orientacji EFOiGR.

W przypadku projektów realizowanych w ramach działań: 1.1. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”, 1.5. „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych”, 2.4. „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów” oraz działania 2.6. „Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem” przez podmioty, których nie obowiązuje stosowanie przepisów o zamówieniach publicznych, beneficjent jest obowiązany do uzasadnienia planowanych kosztów przez przedstawienie ofert na realizację przewidzianych projektem zadań¹⁹⁾. Obowiązek taki dotyczy:

- 1) przypadków w ramach działań: 1.1. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”, 2.4. „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów” oraz działania 2.6. „Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem”, gdy w ramach projektu występują zadania, których planowany koszt jest wyższy niż 50 tys. zł, oraz
- 2) przypadków w ramach działania 1.5. „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych”, gdy w ramach projektu występują zadania, których planowany koszt jest wyższy niż 100 tys. zł.

Koszty takich zadań w ramach projektów są ustalane na podstawie wyboru najkorzystniejszej oferty, dokonanego z co najmniej 3 ofert uzyskanych na podstawie zapytań skierowanych do co najmniej 5 dostawców. Zapytanie ofertowe powinno zawierać w szczególności:

- 1) opis zadania;

- 2) termin wykonania zadania;
- 3) opis kryteriów, którymi ubiegający się o dofinansowanie realizacji projektu będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów dla dokonania wyboru.

Kopie zapytań ofertowych, ofert oraz uzasadnienie wyboru najkorzystniejszej z nich wnioskodawca składa w instytucji wdrażającej wraz z wnioskiem o dofinansowanie realizacji projektu. Obowiązek uzasadnienia planowanych kosztów przez przedstawienie ofert na realizację przewidywanych w projekcie zadań nie dotyczy robót budowlanych i remontowych oraz zakupu sprzętu, maszyn i urządzeń używanych. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli wynika to z przyjętej technologii produkcji lub jeżeli zadanie dotyczy zakupu nieruchomości, możliwe jest przedłożenie jednej oferty.

5.7. Zasady rozliczania projektów oraz dokonywania płatności na rzecz beneficjenta

Pomoc udzielana w ramach Programu działa na zasadzie refundacji części lub całości kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta na realizację projektu lub wypłacie premii w przypadku działania 1.2. „Ułatwianie startu młodym rolnikom”.

Środki wypłacane beneficjentom pochodzą z Sekcji Orientacji EFOiGR oraz budżetu państwa. W przypadku działania 2.3. „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” krajowe współfinansowanie projektu zapewnia się przez środki publiczne gmin będących beneficjentami tego działania lub środki przeznaczone na ten cel przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Istnieje możliwość prefinansowania projektów realizowanych przez beneficjentów – podmioty należące do sektora finansów publicznych. Prefinansowanie dokonywane jest wyłącznie ze środków krajowych.

Podstawą dokonania płatności jest umowa o dofinansowanie projektu lub decyzja o dofinansowaniu projektu oraz wnioski o płatność. Wnioski o płatność należy składać zgodnie z harmonogramem określonym w umowie o dofinansowanie projektu lub w decyzji o dofinansowaniu projektu.

Premia dla beneficjentów działania 1.2. „Ułatwianie startu młodym rolnikom” wypłacana jest jednorazowo na podstawie umowy o dofinansowanie projektu. Beneficjent nie składa wniosku o płatność.

Projekty dofinansowane w ramach działań: 1.1. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”, 2.1. „Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych”, 2.4. „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów” oraz działania 2.6. „Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem” mogą być realizowane w dwóch etapach, co oznacza możliwość dokonywania wypłat dwukrotnie, po zakończeniu każdego z etapów. W działaniu 2.3. „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” projekt może być realizowany maksymalnie w 3 etapach, natomiast w działaniu 1.5. „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych” – w 4 etapach. Dla wyżej wymienionych działań przyjmuje się zasadę, że płatność końcowa powinna stanowić nie mniej niż 25 % łącznej kwoty refundacji przyznanej dla danego projektu. W działaniu 2.7. „Pilotażowy Program Leader+” planowana na etapie wniosku o dofinansowanie realizacji projektu wartość jednego etapu powinna wynosić nie mniej niż 50 tys. zł w Schemacie I i 150 tys. zł w Schemacie II.

Dla pozostałych działań Programu nie wprowadza się szczegółowych wytycznych dotyczących sposobu ustalania harmonogramu płatności. Kwestię tę pozostawiono do ustalenia na poziomie ogłoszeń lub umów o dofinansowanie projektu, stosownie do specyfiki konkretnego projektu.

Podstawą dokonania płatności na rzecz beneficjenta jest wniosek o płatność wraz z wymaganymi załącznikami określającymi wielkość poniesionych kosztów, w szczególności dokumentami potwierdzającymi poniesienie poszczególnych wydatków. Nie dotyczy to:

- 1) działania 1.2. „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, w którym płatność wypłacana jest w postaci premii niezależnie od poniesionych kosztów kwalifikowalnych;
- 2) działania 1.4. „Wsparcie doradztwa rolniczego”, w którym rozliczenie dokonywane jest ryczałtowo, na podstawie liczby i rodzaju zrealizowanych usług.

Instytucja wdrażająca przeprowadza weryfikację formalno-rachunkową wniosków o płatność oraz weryfikację kwalifikowalności i zgodności z umową o dofinansowanie projektu lub decyzją o dofinansowaniu projektu wydatków poniesionych przez beneficjentów.

Płatności na rzecz beneficjenta dokonuje ARiMR jako beneficjent końcowy. Płatności dokonuje się wyłącznie w formie przelewu na rachunek bankowy wskazany przez beneficjenta.

Beneficjent końcowy może dochodzić należności z tytułu środków wypłaconych w ramach Programu.

Projekty współfinansowane w ramach działań nie mogą być realizowane z udziałem innych środków publicznych, w tym kredytów i pożyczek preferencyjnych dofinansowanych środkami publicznymi, dotacji, oraz nie mogą być dofinansowane w ramach innych programów operacyjnych współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych.

Nie jest dozwolone łączenie środków na realizację danego projektu, w tym finansowanie dostosowań gospodarstwa rolnego do standardów Unii Europejskiej w oparciu o pomoc uzyskaną w ramach działania PROW „Dostosowanie gospodarstw do standardów Unii Europejskiej” i jednocześnie realizowanie takich inwestycji w ramach działania 1.1. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” lub przeprowadzania modernizacji zakładu przetwórstwa artykułów rolno-spożywczych w oparciu o kredyt preferencyjny i środki Programu.

Jeżeli beneficjent otrzymał środki publiczne w związku z realizacją innego zadania lub projektu inwestycyjnego lub otrzymał płatności niezwiązane z realizacją danego projektu inwestycyjnego, lub płatności w ramach PROW, w tym w zakresie działania „Wspieranie gospodarstw niskotowarowych” – środki te mogą zostać przeznaczone na realizację projektu w ramach Programu.”;

14) w załączniku nr 1 do Uzupelnienia Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004 – 2006”:

a) część: „Okres kwalifikalności kosztów w ramach Programu” otrzymuje brzmienie:

„Okres kwalifikowalności kosztów w ramach Programu

Okres kwalifikowalności kosztów w ramach Programu obejmuje lata 2004 – 2008.

Za koszty kwalifikowalne uznawane są koszty poniesione po złożeniu wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. W przypadku odmowy udzielenia dofinansowania realizacji projektu wnioskodawcy nie przysługują roszczenia o zawarcie umowy o dofinansowanie projektu ani o zwrot kosztów poniesionych na realizację projektu.

Niektóre koszty ogólne związane z przygotowaniem projektu, w tym niezbędnej dokumentacji, tj. koszty:

- 0) przygotowania dokumentacji technicznej projektu,
- 1) przygotowania dokumentacji ekonomicznej: kosztorysów, analiz ekonomicznych, planów przedsięwzięć, analiz rynkowych i analiz marketingowych,
- 2) zaświadczeń, pozwoleń, opłat i wszelkiej dokumentacji związanej z ich uzyskaniem,
- 3) obsługi geodezyjnej,
- 4) usług dotyczących przygotowania projektu,
- 5) nabycia patentów i licencji,
- 6) ponoszone w związku z realizacją projektów w ramach priorytetu 3. „Pomoc techniczna”

- mogą zostać uznane za koszty kwalifikowalne także w przypadku, gdy zostały poniesione w okresie przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, lecz nie wcześniej niż przed dniem 1 stycznia 2004 r., a w przypadku kosztów, do których stosuje się ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych - w dniu wejścia w życie tej ustawy, tj. 2 marca 2004 r.”,

b) w części „Zakres kosztów kwalifikowalnych w ramach poszczególnych działań Programu”, „Działanie 2.7. „Pilotażowy Program Leader+” oraz „Działanie 3.1. „Wsparcie systemu zarządzania i wdrażania Programu” otrzymują brzmienie:

„Działanie 2.7. „Pilotażowy Program Leader+”**Schemat I**

W zakres kosztów kwalifikowalnych projektów mogą wchodzić koszty:

- 1) organizacji przedsięwzięć o charakterze informacyjnym, szkoleniowym (seminaria, konferencje, itp.) i promocyjnym, w tym: najmu sal wraz ze sprzętem audiowizualnym, opracowanie, druk i dystrybucja materiałów szkoleniowych, informacyjnych i promocyjnych, zatrudnienie wykładowców i pokrycie kosztów ich delegacji;
- 2) przygotowania opracowań, analiz, ekspertyz, dokumentacji oraz wsparcie eksperckie służące opracowaniu strategii rozwoju obszarów wiejskich;
- 3) pomocy doradczej i eksperckiej związanej z tworzeniem LGD, w tym opracowywanie statutów, regulaminów i prowadzenie prac związanych z rejestracją.

Schemat II

W zakres kosztów kwalifikowalnych projektów mogą wchodzić koszty:

- 1) administracyjne LGD, w tym: koszty związane z zatrudnieniem pracowników (wynagrodzenia wraz z kosztami ubezpieczeń i delegacji), koszty najmu lub utrzymania pomieszczeń biurowych, koszty związane z konserwacją i naprawą sprzętu biurowego, opłaty telekomunikacyjne, pocztowe oraz opłaty związane z zakładaniem łączy oraz użytkowaniem sieci internetowej, a także koszty zakupu wyposażenia i sprzętu biurowego LGD; koszty administracyjne mogą stanowić nie więcej niż 15 % kosztów kwalifikowalnych projektu wymienionych w pkt 2–7;
- 2) organizacji przedsięwzięć o charakterze informacyjnym i szkoleniowym tematycznie związanych z zakresem ZSROW (seminaria, szkolenia, konferencje, itp.), w tym: najmu sal wraz ze sprzętem audiowizualnym, opracowanie, druk i dystrybucja materiałów szkoleniowo-informacyjnych, zatrudnienie wykładowców i pokrycie kosztów ich delegacji;
- 3) działań na rzecz promocji regionu (zasoby przyrodnicze i kulturowe, specyficzne produkty, organizowanie imprez, itp.) oraz inicjatyw podejmowanych przez LGD, w tym: opracowywanie i druk broszur, folderów, plakatów oraz materiałów audiowizualnych do bezpłatnej dystrybucji, zakładanie stron internetowych, zakup powierzchni reklamowych, przygotowanie i koszty emisji w radio i telewizji materiałów reklamowych, koszty najmu stoisk na targach oraz udziału podmiotów i osób działających na obszarze związanym ze ZSROW w imprezach promocyjnych;

- 4) prowadzenie bezpłatnego doradztwa w zakresie zasad przygotowywania projektów inwestycyjnych o charakterze zbieżnym z celami wypracowanej ZSROW, w tym koszty wynagrodzeń ekspertów lub pracowników;
- 5) organizacji imprez kulturalnych służących promocji regionu i jego tożsamości kulturowej (festiwale, targi, pokazy, itp.), w tym: koszty związane z udostępnieniem terenu, koszty najmu sprzętu i wyposażenia, obsługi (w tym: ochrony i opieki medycznej), ubezpieczeń, udziału podmiotów z obszaru działania LGD uczestniczących w organizacji imprezy lub prezentujących swoją działalność, produkty, itp. (dojazdy, wyżywienie, transport sprzętu i urządzeń);
- 6) związane z doskonaleniem i rozwojem działalności LGD, w tym: zatrudnienia konsultantów, przygotowania opracowań, analiz, ekspertyz, dokumentacji oraz udział członków i personelu LGD w szkoleniach;
- 7) współpracy i wymiany doświadczeń między LGD na poziomie krajowym i międzynarodowym w zakresie wdrażania strategii oraz organizacji pracy LGD (zarządzanie, monitorowanie, itp.), w tym: organizacji wyjazdów studyjnych, udziału w seminariach organizowanych przez inne LGD (koszty przejazdów, zakwaterowania, diet uczestników i zatrudnienia tłumacza).

Działanie 3.1. „Wsparcie systemu zarządzania i wdrażania Programu”

W zakres kosztów kwalifikowalnych mogą wchodzić koszty:

- 1) organizacji, obsługi i uczestnictwa w pracach Komitetu Monitorującego oraz jego grup roboczych;
- 2) organizacji, obsługi i uczestnictwa w pracach: KS, GR KS oraz RKS w zakresie ich zadań związanych z wdrażaniem Programu;
- 3) wynagrodzenia brutto wraz ze składkami na ubezpieczenie społeczne, płaconymi przez pracodawcę, oraz składkami na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, a także odpisami na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych osób:
 - a) oddelegowanych lub zatrudnionych na czas realizacji Programu do zadań związanych z przygotowaniem, oceną, wyborem lub monitorowaniem projektów lub Programu, audytem i kontrolą oraz:
 - b) zatrudnionych do obsługi prac Komitetu Monitorującego, KS oraz RKS w zakresie wdrażania Programu;

osoba, której wynagrodzenie współfinansowane jest ze środków priorytetu 3. „Pomoc techniczna”, może wykonywać wyłącznie obowiązki związane z realizacją wymienionych zadań; okres zatrudnienia lub oddelegowania nie może przekraczać końcowej daty kwalifikowania wydatków w przyjętym okresie programowania; wynagrodzenie osób, współfinansowane ze środków priorytetu 3. „Pomoc techniczna”, powinno odpowiadać wysokości wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w danej instytucji na porównywalnych stanowiskach; wyższe wynagrodzenie wymaga uzasadnienia;

- 4) związane z prowadzeniem audytów;
- 5) związane z prowadzeniem kontroli;
- 6) wsparcia eksperckiego w zakresie oceny, wyboru i monitorowania pomocy lub projektów;
- 7) wsparcia eksperckiego, związane z opracowaniem założeń na kolejny okres programowania;
- 8) inne, ponoszone w związku z wdrażaniem Programu.

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się również koszty przygotowania specyfikacji przetargowej oraz przeprowadzenia procedury przetargowej.

Pomoc nie będzie przyznawana na pokrycie kosztów zadań realizowanych z udziałem środków Phare lub Transition Facility.”.

§ 2.

1. Do dofinansowania realizacji projektów w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004–2006” objętych wnioskami złożonymi przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe, z wyjątkiem spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wydaniem decyzji ostatecznej o wykonaniu urządzeń melioracji wodnych w zakresie działania 2.5. „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”.
2. W przypadku działań: 1.1. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”, 1.3. „Szkolenia”, 1.4. „Wsparcie doradztwa rolniczego”, 1.5. „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych”, 2.1. „Przywracanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego naturalną katastrofą lub pożarem oraz wprowadzenia odpowiednich instrumentów zapobiegawczych”, 2.3. „Odnowa wsi oraz

zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”, 2.4. „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów”, 2.6. „Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem” oraz 2.7. „Pilotażowy Program Leader+” beneficjenci, którzy złożyli wnioski o dofinansowanie realizacji projektu a nie zawarli umów o dofinansowanie projektu, mogą rozpocząć realizację projektów od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 3.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *K. Jurgiel*